

Formulierversie
2017.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Aanvraagnummer	2933955
Aanvraagnaam	Uitbreiden ligboxenstal
Uw referentiecode	831-legal

Ingediend op	20-04-2017
Soort procedure	Reguliere procedure

Projectomschrijving	Het betreft het legaliseren/ aanvragen van een al reeds uitgevoerde uitbreiding bij een melkveehouderij.
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	in overleg met de gemeente.
Bijlagen n.v.t. of al bekend	geen

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Littenseradiel
Bezoekadres:	Keatsebaen 1 8731BN Wommels
Postadres:	Postbus 1 8730AA Wommels
Telefoonnummer:	0515-334444
Faxnummer:	0515-332385
E-mailadres:	omgevingsvergunning@littenseradiel-.nl
Website:	www.littenseradiel.nl

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Overige veranderingen

- Bouwen

Bijlagen

Formulierversie
2017.01

Locatie

1 Adres

Postcode	9026BE
Huisnummer	3
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Hilaarderdyk
Plaatsnaam	Jellum
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☒ Nee

Bouwen

Overige veranderingen

1 Woonboten en drijvende objecten

Betreft het bouwwerk een drijvend object? Ja
 Nee

2 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen? Ja
 Nee

3 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing? Het wordt geheel vervangen
 Het wordt gedeeltelijk vervangen
 Het wordt nieuw geplaatst

Eventuele toelichting

Het betreft het aanvragen van 2 wijzigingen aan een ligboxenstal welke reeds zijn uitgevoerd.

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd? Ja
 Nee

4 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen? Bijgebouw

Naam van het bijgebouw of bouwwerk ligboxenstal

5 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk? Ja
 Nee

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk? Ja
 Nee

6 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/of terrein momenteel voor? Wonen
 Overige gebruiksfuncties

Geef aan waar u het bouwwerk en/of terrein momenteel voor gebruikt. Ligboxenstal agrarisch

Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken? Wonen
 Overige gebruiksfuncties

Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken. Ligboxenstal agrarisch

7 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie			
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

8 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels		
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Balkonhekken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

Zie tekeningen buro wietze dijkstra

9 Mondeling toelichten

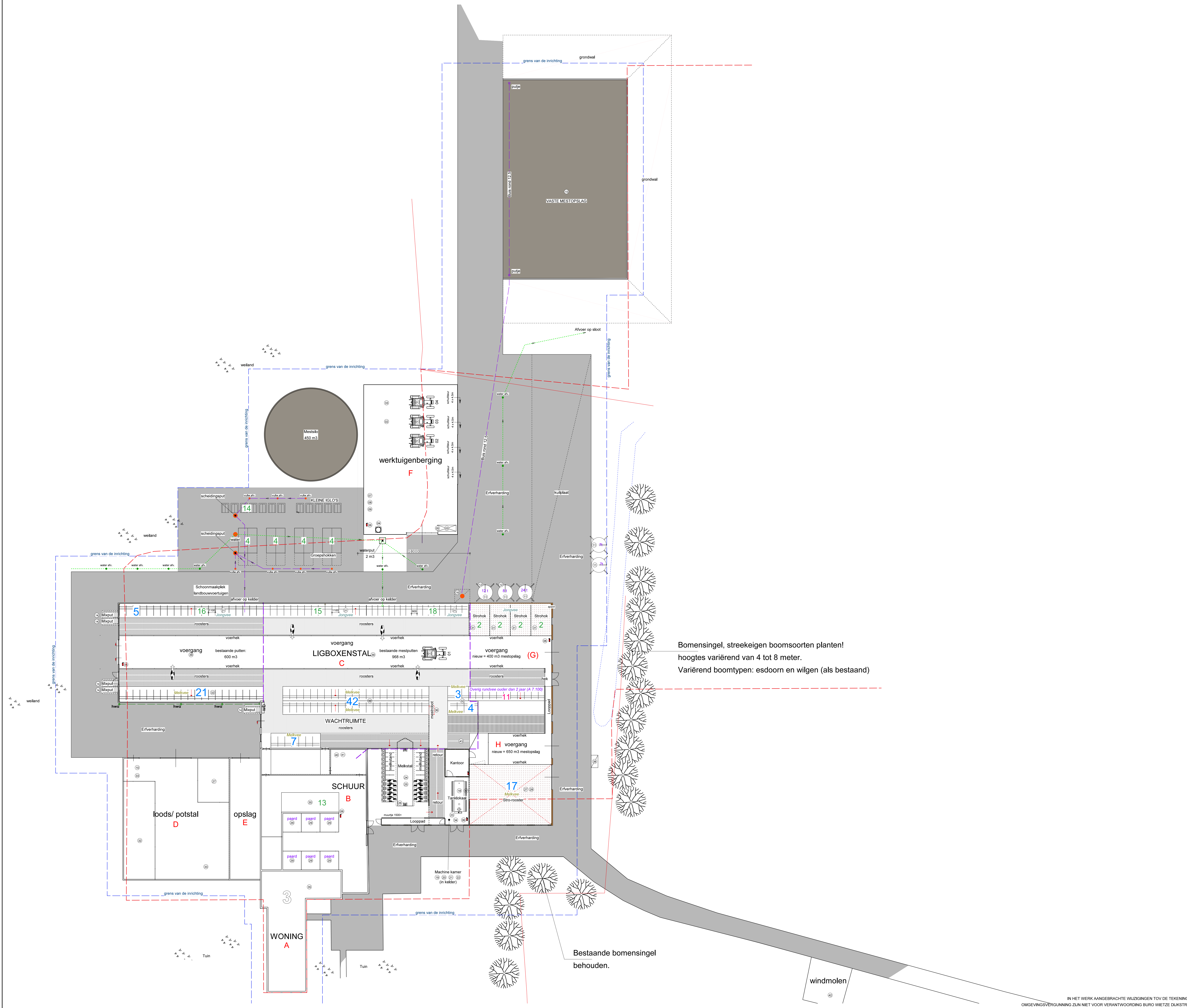
Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/stadsbouwmeester.

- Ja
 Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
PL-01A-LEGAL_Bestaand_Plattegrond	PL-01A-LEGAL_Bestek_Plattegrond_gevels_dd_15--04-2017.PDF	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Anders	2017-04-20	In behandeling
PL-01B-LEGAL_Best_Drsn	PL-01B-LEGAL_Bestek_Drsn_dd_1-5-04-2017.PDF	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	2017-04-20	In behandeling
PL-02A-LEGAL_Bestek_plattegrond_	PL-02A-LEGAL_Bestek_plattegrond_gevels_dd_15--04-2017.PDF	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Gezondheid complexere bouwwerken Installaties complexere bouwwerken Gegevens en bescheiden over veiligheid en het voorkomen van hinder t.b.v. bouwwerkzaamheden Brandveiligheid Bruikbaarheid bouwwerk	2017-04-20	In behandeling
PL-02B-LEGAL_Bestek_Drsn_nieuw	PL-02B-LEGAL_Bestek_Drsn_dd_1-5-04-2017.PDF	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Anders	2017-04-20	In behandeling
1005_Fotobijlage_A3_pdf	1005_Fotobijlage_A3-.pdf	Welstand	2017-04-20	In behandeling
Brief_gemeente_Littenseradiel_pdf	Brief_gemeente_Littenseradiel-.pdf	Anders	2017-04-20	In behandeling

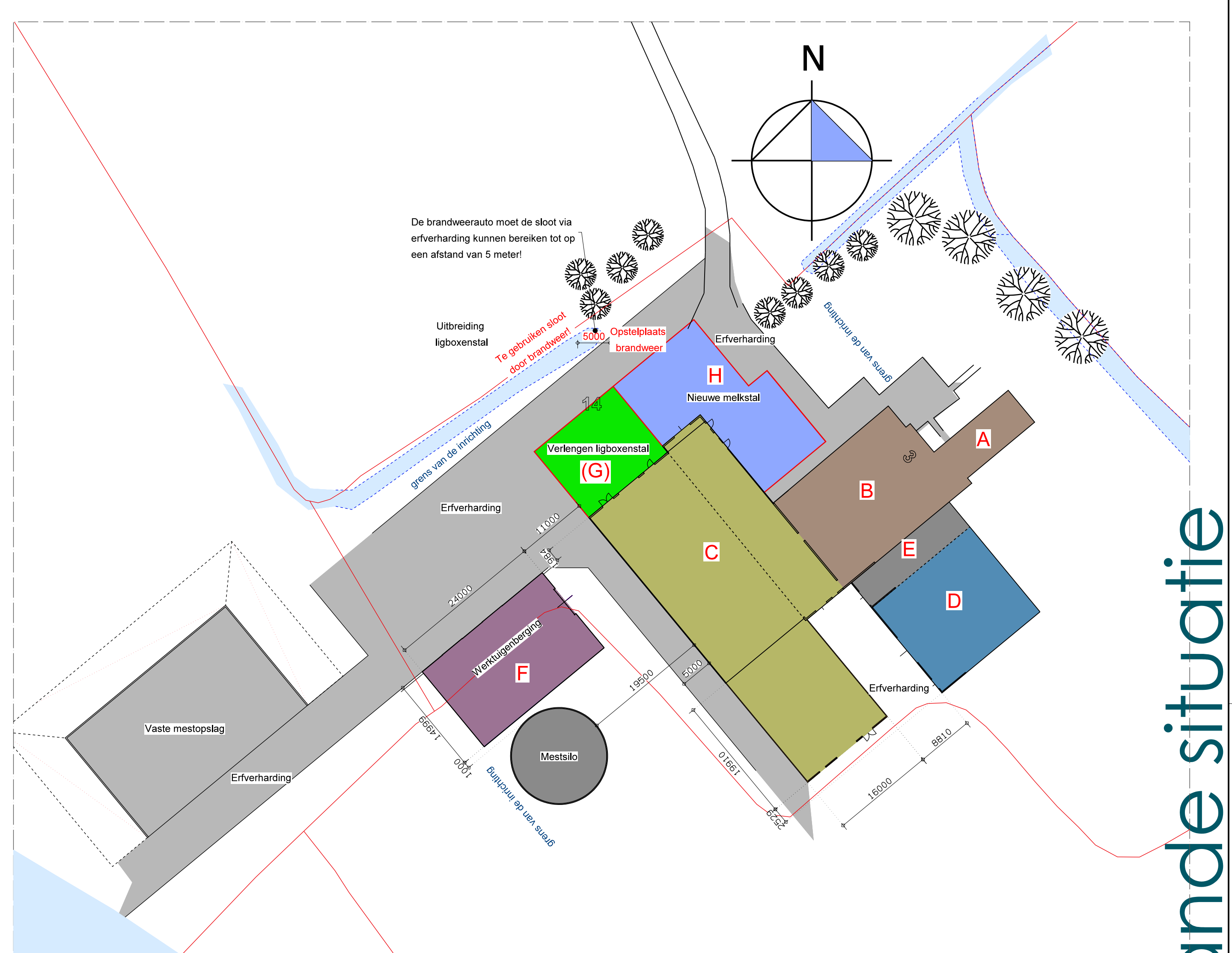
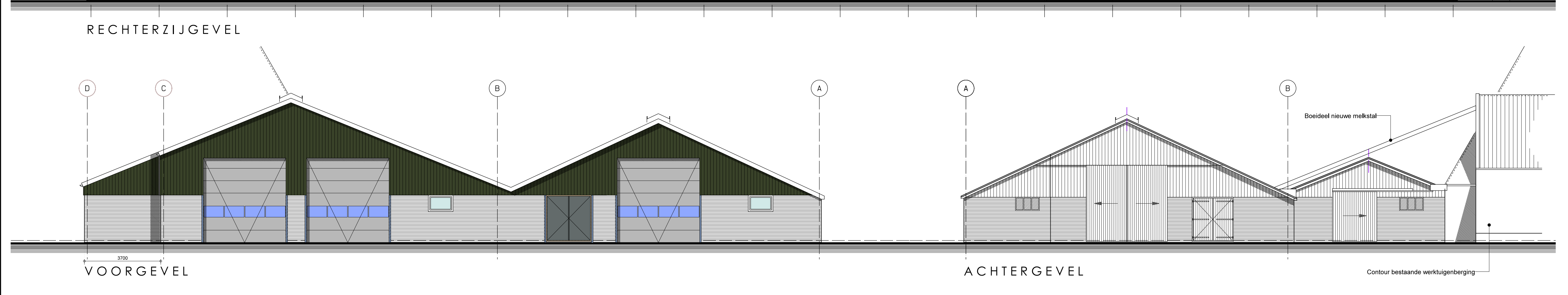
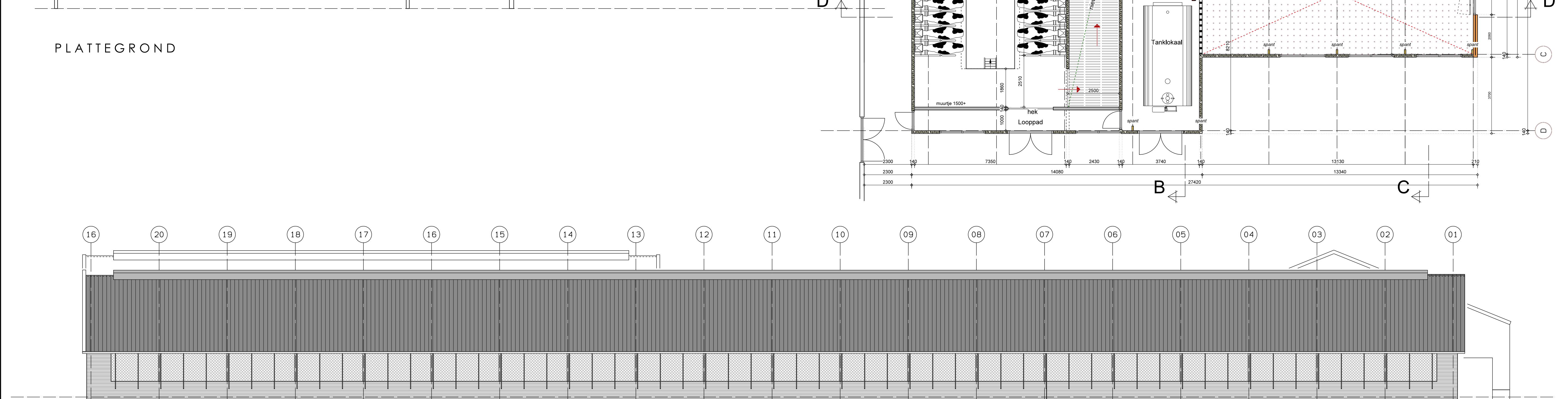
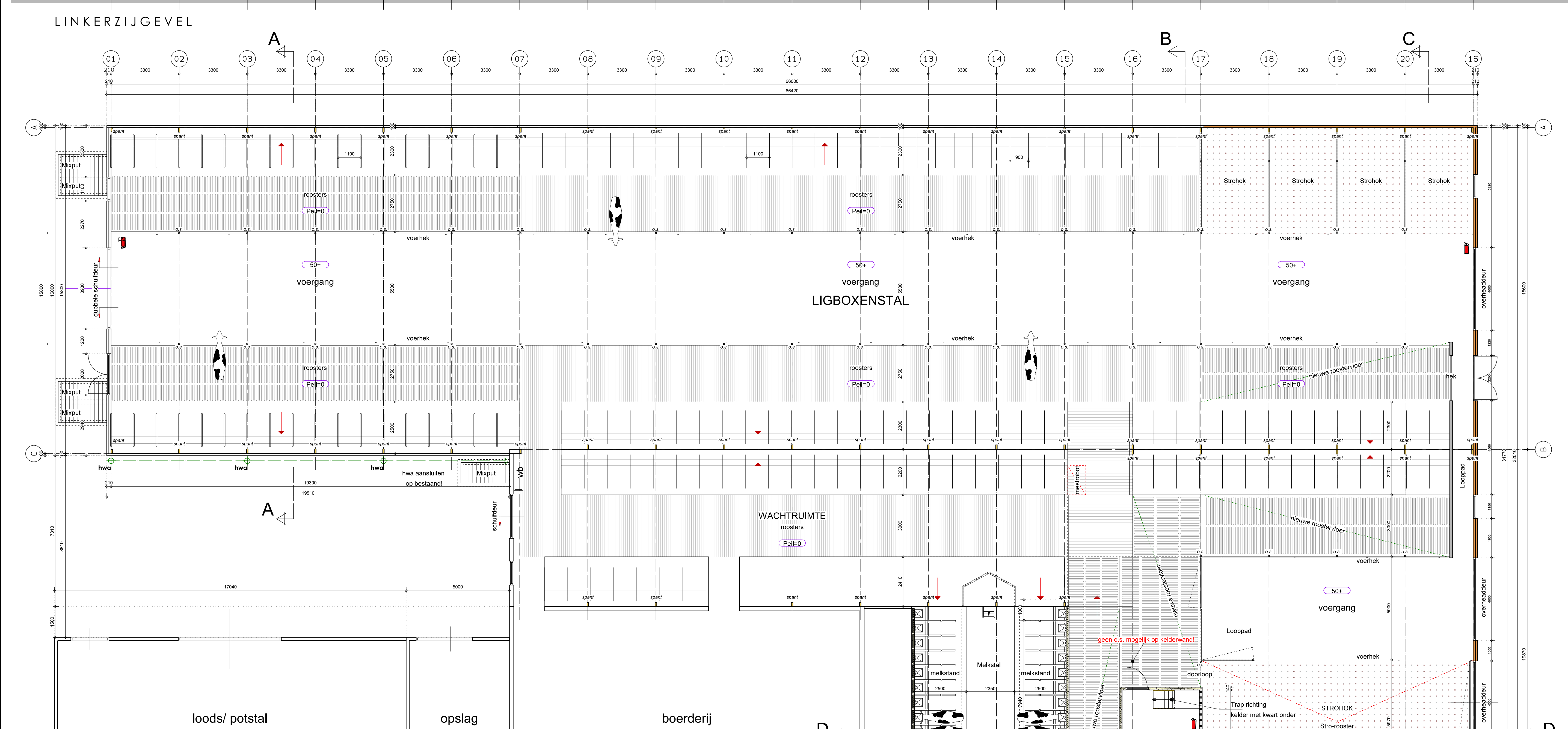
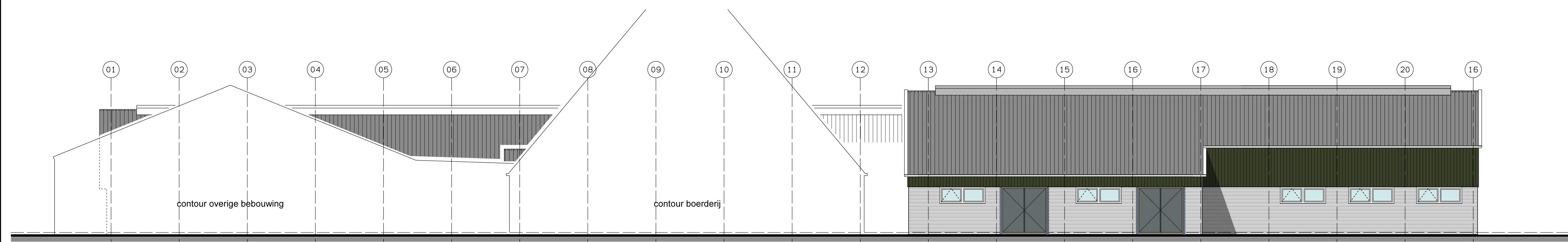
Bomensingel, streekeigen boomsoorten planten!
 hoogtes variërend van 4 tot 8 meter.
 Variërend boomtypen: esdoorn en wilgen (als bestaand)

Bestaande bomensingel
 behouden.

aanvraagtekening	Project: REALISATIE MELKSTAL TE JELLUM			
	Opdrachtgever	Dir. R. Oostra	Wijzigingen:	bladenummer:
	Locatie	Hlaarderdyk 3, 9026 BE JELLUM	wg. A	20-02-2016
	Telefoon / e-mail	050-461-1111 / r.oostra4@kpnplanet.nl	wg. B	-
	Tekening	BESTEKTEKENING	wg. C	-
		terreintekening	wg. D	-
		terreintekening	wg. E	-
		terreintekening	wg. F	-
		terreintekening	wg. G	-
		terreintekening	wg. H	-
Gefabriceerd	W.D.30-05-2016	schaal: 1/200	fase: aanvr.	werksnummer: 831
		buro wietze dijckstra		Koumelkerspaed 8-A
		bouwkundig teken- en adviesburo		9014 CB Tersoal
		www.burouwietzedijkstra.nl		T 0511 842007
		M 06 30046294		

terreintekening

IN HET WERK AANGEBRACHTTE WILZINGEN TOV DE TEKENING/OMGEVINGSVERGUNNING ZIJN NIET VOOR VERANTWOORDING BIJ BURO WIETZE DIJKSTRA

A/B	= Boerderij	511 m ²
C	= Ligboxenstal	1109m ²
D	= Loods	335 m ²
E	= Berging	98.3 m ²
F	= Werktuigenberging	350 m ²
G	= Uitbreiding ligboxenstal	209 m ²
H	= Nieuwe melkstal + strobox	380 m ²
Totale bebouwd opp.		3004 m ²

AAN DEZE SITUATIE TEKENING KANMEN NIET WORDEN WERKEN UITGELOD
 SITUATIE SCHAAL: 1:500
 KAVEL: 14
 SKEET: 6
 KADASTRALE GEMEENTE: JORIKERD

ALLE BESTAANDE MAATVOERINGEN, KONSTRUKTIES EN DETAILLERINGEN DOOR AANNEEMER VOORAF TE KONTROLEREN. ALLE KUNDEWERK, BETH-, STAAL- EN HOEKCONSTRUKTIES VOLGENS NADERE BEREKENINGEN/TEKENINGEN KONSTRUKTEUR. BOUWWERK GEHEEL CONFORM VOORSCHRIFTEN BOUWBEELUET 2012 LIET TE VOEREN DOOR EN VOOR VERANTWOORDING AANNEEMER. KWALITEITSVERKLARINGEN CONFORM PAR. 1.4 STAATSBELAD 406 VOLGENS NADERE OPGAAF AANNEEMER. ALLE GAS, ELEKTRISCH, WATER, GREUW- EN RIJWATER CONFORM ALLE NIEUWE BIJTOEGELIJDINGEN ZVZ HV++ BEGLAZING. NADERE OPGAAF INSTALLATEUR. MEN 5087 EN MEN 5096. DE AANNEEMER IS VERANTWOORDELIJK VOOR DE MAATVOERING EN KONTROLE VAN ALLE PREFAB AANGELIJDINGEN EN KONSTRUKTIEDEDELLEN OMSCHRIJVINGEN, AANBIEDINGEN EN MAATVOERINGEN WELKE STICHTS ZIJN MET DE TEKENINGEN PREVALEREN DE OMSCHRIJVINGEN, AANBIEDINGEN EN MAATVOERINGEN VAN DE AANNEEMER

IN HET WERK AANBRACHTTE WIJZIGINGEN TOV DE TEKENING/ OMGEVINGSVERGUNNING ZIJN NIET VOOR VERANTWOORDING BURGO WRETZE DIJKSTRA

aanvraagtekening

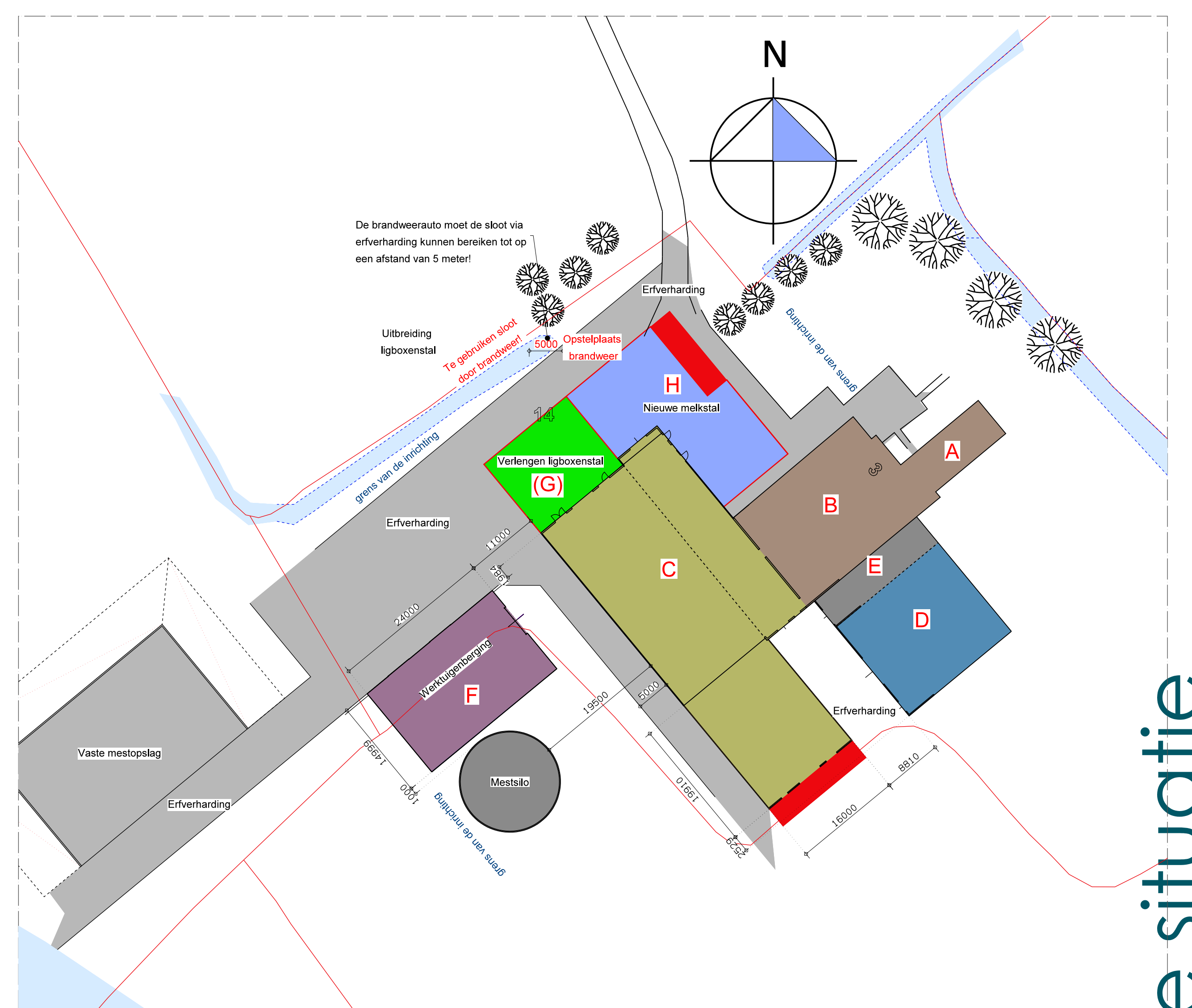
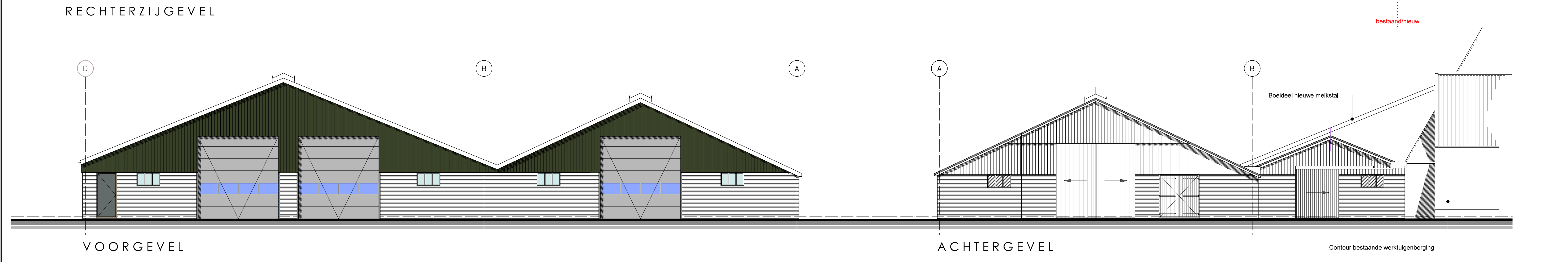
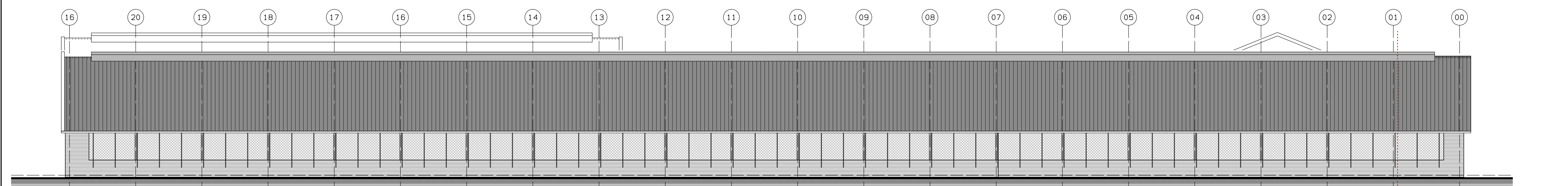
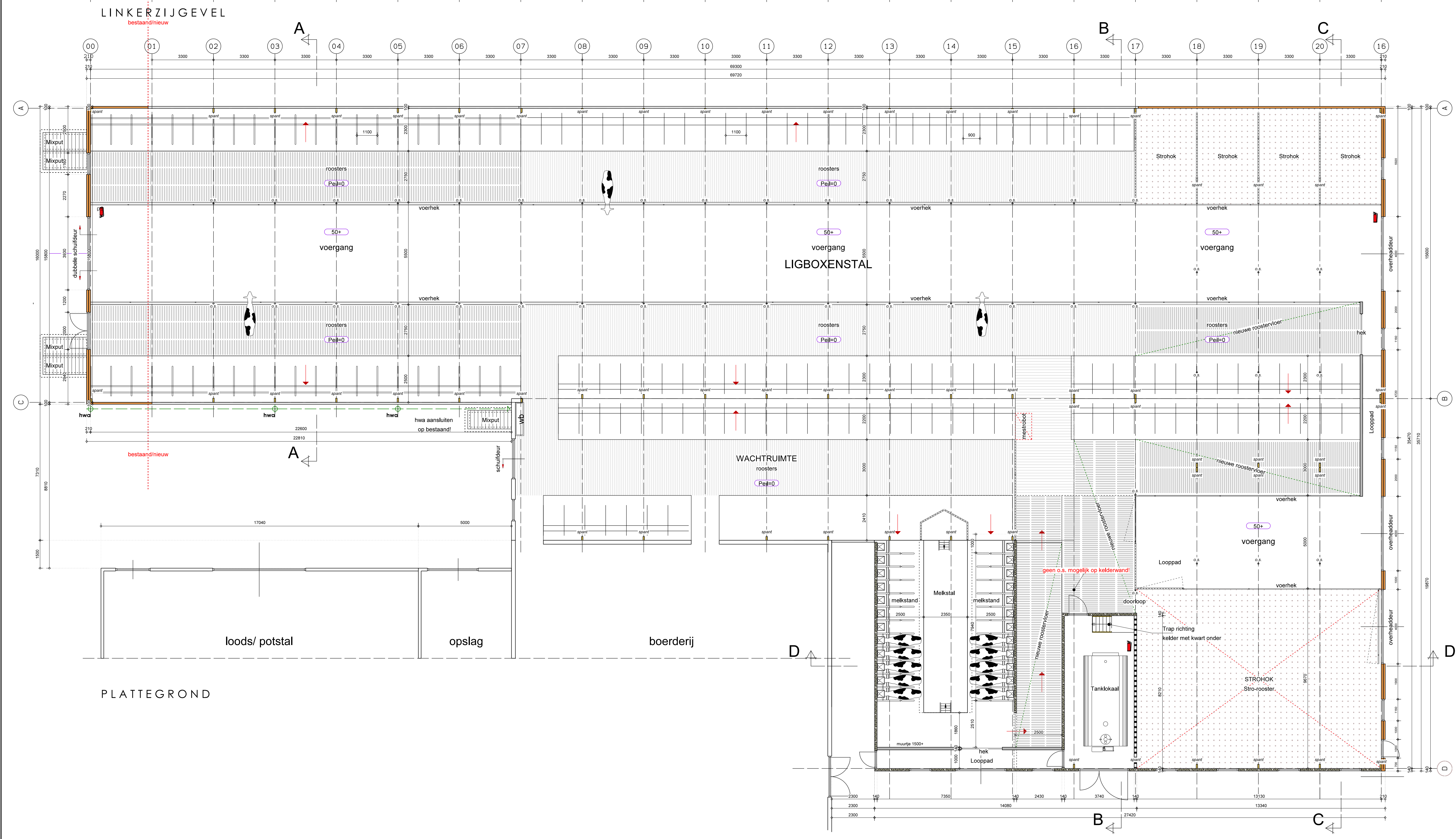
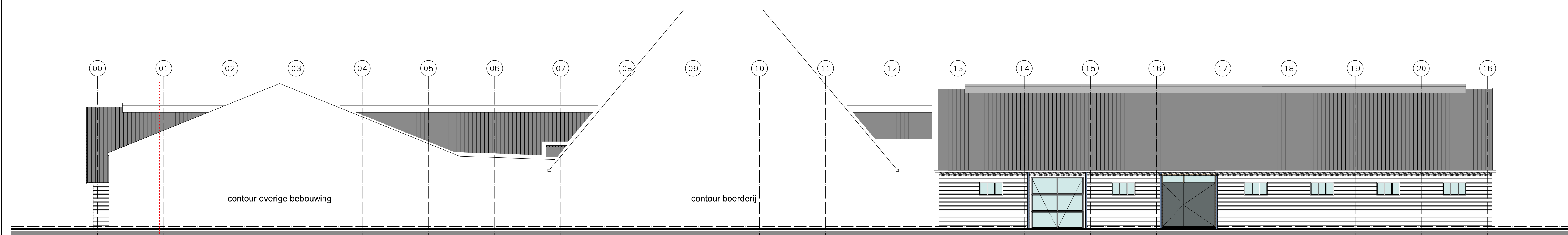
Project: UITBREIDING MELKVEEHOUDERIJ
 Opdrachtgever: Dhr. R. Coste
 Locatie: Hilaarderyk 3, 9026 BE JELUM
 Telefoon / e-mail: r.roosraaf@kprplanet.nl
 Tekening: **BESTEKTEKENING**
 bestaande situatie - gevels en plattegrond
 Getekend: W.D.15-04-2017 schaal: 1/100 fase: aanvr. werknummer: 831

Wijzigingen:	tekennummer:
wg. A -	wg. A -
wg. B -	wg. B -
wg. C -	wg. C -
wg. D -	wg. D -
wg. E -	wg. E -
wg. F -	wg. F -
wg. G -	wg. G -
wg. H -	wg. H -

Koomelkerspaed 8-A
 9014 CB Tersoal
 buro wietze dijckstra
 bouwkundig teken- en adviesburo
 vormgeving en projectorganisatie voor woning- en utiliteitsbouw
 info@burowietzedijkstra.nl
 www.burowietzedijkstra.nl
 T 0515 842027
 M 06 30046294

bestaande situatie

A/B	= Boerderij	511 m ²
C	= Ligboxenstal	1109m ² + 53 m ²
D	= Loods	335 m ²
E	= Berging	98,3 m ²
F	= Werktuigerberging	360 m ²
G	= Uitbreiding ligboxenstal	209 m ²
H	= Nieuwe melkstal + strobox	379 m ² + 49 m ²
Totale bebouwd opp. =		3004 m ² 3106 m ²

AAN DEZE SITUATIE TEKENING KUNNEN GEEN RECHTEN ONTLEEND
 SITUATIE SCHAAL: 1:500
 KAVEL: 14
 SAKTIE: 6
 KADASTRALE GEMEENTE: JORNEERD

ALLE BESTAANDE MAATVOERINGEN, KONSTRUKTIES EN DETAILLERINGEN DOOR AANNEHEM
 VOORAF TE KONTOLEREN. ALLE KUNSTEN, BETON-, STAAL- EN HOOFDKONSTRUKTIES
 VOLGENS NADERE BEREKENINGEN/TEKENINGEN KONSTRUKTEUR.
 BOUWKERK GEHEEL CONFORM VOORSCHRIFTEN BOUWREGULATIE 2012 UIT TE VOEREN DOOR EN
 VOOR VERANTWOORDING AANNEHEM.
 KVALITEITVERPLAANDEN CONFORM PAR. 1, 4 STAATBELAAG 409 VOLGENS NADERE OPSMAAF
 AANNEHEM, ALLE GAS, ELEKTRA-LEIDINGEN, WATER, DRINK- EN WARMWATER VOLGENS
 NADERE OPSMAAF INSTALLATEUR.
 HANDEL- EN SLUITKERK CONFORM
 NEN 5087 EN NEN 5088. DE AANNEHEM IS VERANTWOORDELIJK VOOR DE MAATVOERING EN
 KONTROLE VAN ALLE PRESTABE ANGELIJKENDE ONDERDELEN EN KONSTRUKTIEONDERDELEN
 ONGEBRUIKEN, AANBIEDINGEN EN MAATVOERINGEN WELKE STIPDID ZIJN MET DE TEKENINGEN
 PREVALEREN DE OMSCHRIJVINGEN, AANBEIJEN EN MAATVOERINGEN VAN DE AANNEHEM
 IN HET WERK AANBRACHTTE WILZINGEN TOV DE TEKENING/
 OMGEVINGSVERGUNNING ZIJN NIET VOOR VERANTWOORDING BURO WIETZE DIJKSTRA

aanvraagtekening

Project: UITBREIDING MELKVEEHOUDERIJ

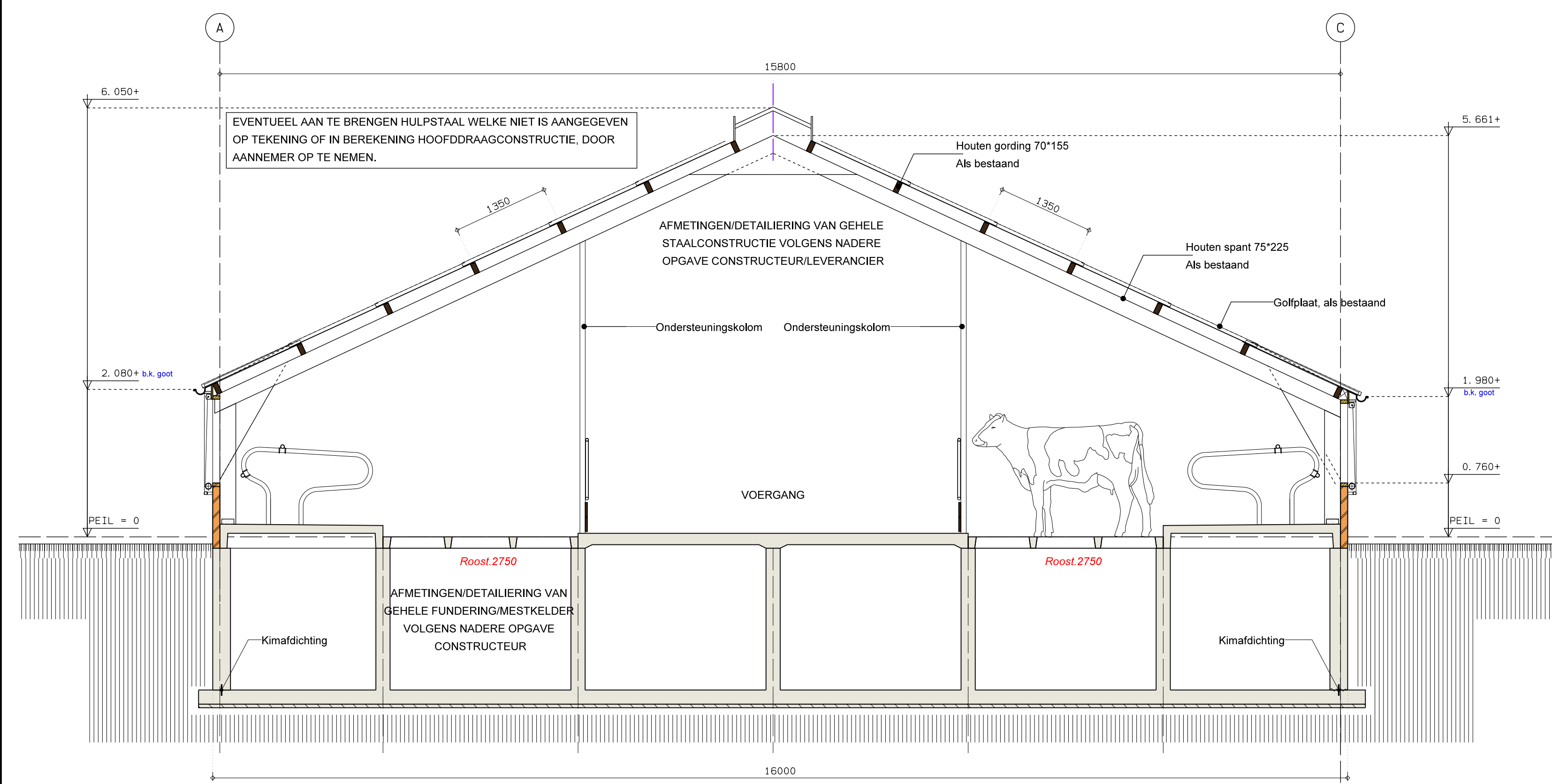
Opdrachtgever	Dhr. R. Oostra	Wijzigingen	bladenummer
Locatie	Hlaarderdijk 3, 9026 BE JELLIUM	WZ A	-
Telefoon / e-mail	003244@kpnplanet.nl	WZ B	-
Tekening	BESTEKTEKENING bestaande situatie - gevels en plattegrond	WZ C	-
Gedateerd	W.D.15-04-2017	WZ D	-
Schaal	1:100	WZ E	-
Fase	aanvr.	WZ F	-
Werknummer	831	WZ G	-
		WZ H	-

buro wietze dijstra
 bouwkundig teken- en adviesburo

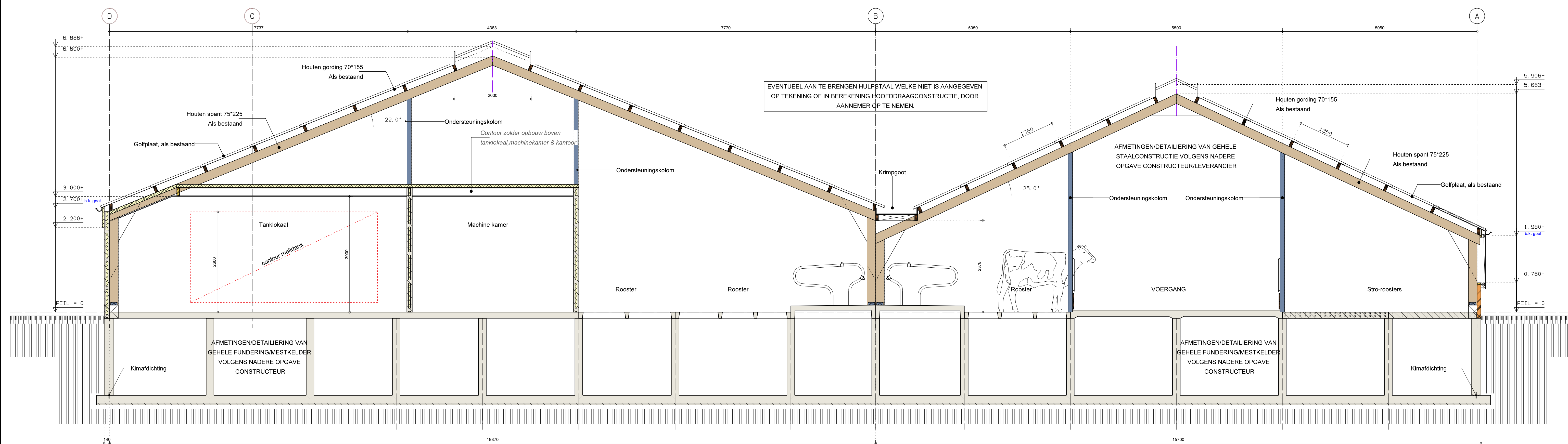
Koumelkerspaed 8-A
 9014 CB Tersoal

vormgeving en projectorganisatie voor woning- en utiliteitsbouw
 E info@burowiedztdijkstra.nl T 0511 842007
 www.burowiedztdijkstra.nl M 06 30046294

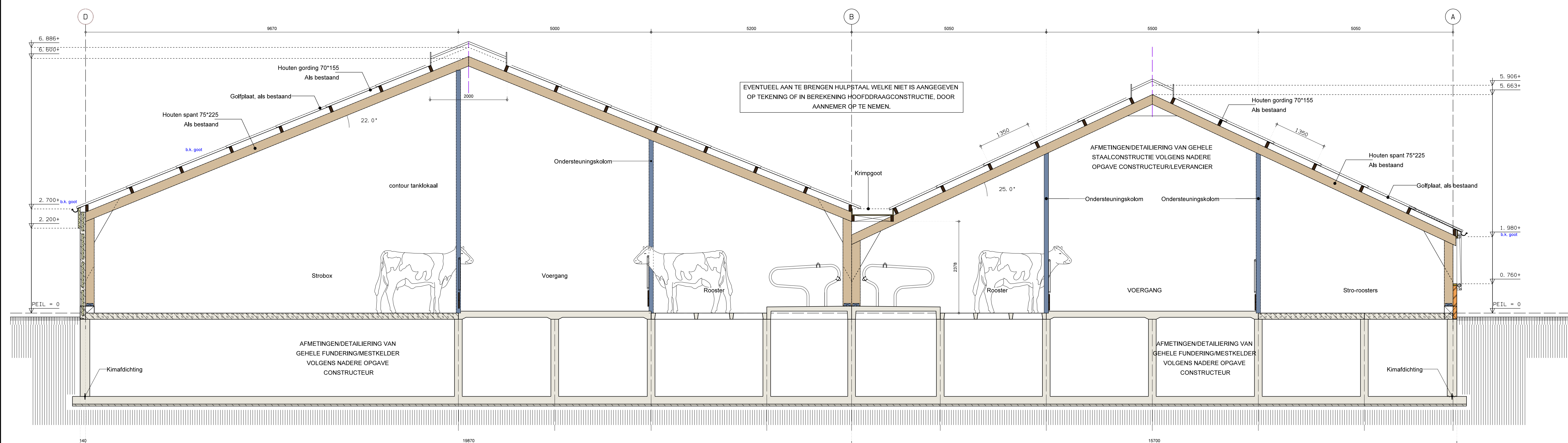
nieuwe situatie
 LEG-001

DOORSNEDE A-A

DOORSNEDE B-B

DOORSNEDE C-C

aanvraagtekening

Project: **UITBREIDING MELKVEEHOUDERIJ**

Opdrachtgever	Dhr. R. Coste	Wijzigingen	Bladnummer
Locatie	Hilanderdyk 3, 9026 BE JELLUM	wg. A -	
Telefoon / e-mail	r.roosraai@kprplanet.nl	wg. B -	
Tekening	BESTEKTEKENING	wg. C -	
	bestaande situatie - doorsneden	wg. D -	
		wg. E -	
		wg. F -	
		wg. G -	
		wg. H -	
Getekend	W.D.15-04-2017	schaal: 1/50	fase: aanvr.
			werknummer: 831

burowietzedijkstra
 bouwkundig teken- en adviesburo

Koumelkerspaed 8-A
 9014 CB Tersoal

Info@burowietzedijkstra.nl
 T 0515 842027
 M 06 30046294

IN HET WERK AANBRACHTTE WILZIGINGEN TOV DE TEKENING/OMGEVINGSVERGUNNING ZIJN NIET VOOR VERANTWOORDELIJKHEID BIJ BURO WITZEDIJKSTRA

nieuwe situatie

buro wietze dijkstra
bouwkundig teken- en adviesburo

Koumelkerspaed 8-A 9014 CB Tersoal T 0515 842007 M 06 30046294
E info@burowietzedijkstra.nl I www.burowietzedijkstra.nl
KvK Friesland 01119902 BTW NL8179.83.223.B01 IBAN NL48RABO0132567636

Project: 1005
Datum: 20-4-2017

**Jellum, Hilaarderdyk 3
Gem. Littenseradeel (Frl.)**

Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek

Steekproefrapport 2014-02/11Z

*Jellum, Hilaarderdyk 3
Gem. Littenseradeel (Frl.)
Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Buro Wietze Dijkstra
Steekproefrapport 2014-02/11Z
ISSN 1871-269X
auteur: drs. R. Exaltus, senior archeoloog
autorisatie: dr. J. Jelsma, senior archeoloog

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.2

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, februari 2014

Niets uit deze uitgave mag worden vernenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt zonder bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen aansprakelijkheid
voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing
van de adviezen of het gebruik van de resultaten van
dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Locatie en administratieve gegevens	2
2. Bureauonderzoek	3
2.1 Bronnen	3
2.2 Resultaten bureauonderzoek	4
2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	7
3. Veldonderzoek	8
3.1 Aanpak	8
3.2 Bodem, reliëf en archeologie	9
4. Conclusies en advies	11

Appendix I: Archeologische periodes

Appendix II: Bekende archeologische waarden

Appendix III: Boorbeschrijvingen

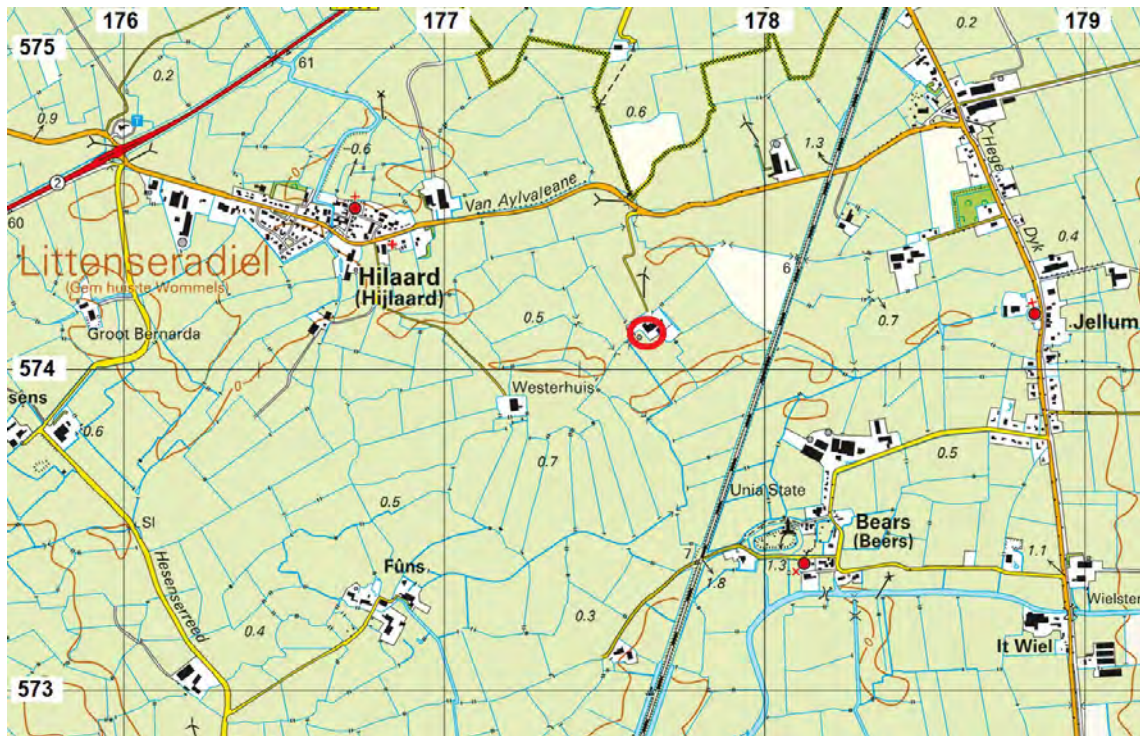
Samenvatting

In opdracht van Buro Wietze Dijkstra is door De Steekproef bv een plangebied onderzocht aan de Hilaarderdyk 3 te Jellum in de gemeente Littenseradeel. Het plangebied bestaat nu nog uit delen van een erf. Hierop zal een melkveestal worden uitgebreid en zal een nieuwe werktuigenberging worden gebouwd. De melkveestal zal onderkelderd worden tot een diepte van ongeveer twee meter. De werktuigenberging wordt aan het maaiveld aangelegd. De voor de aanleg van de melkveestal benodigde graafactiviteiten kunnen tot aantasting van eventueel aanwezige archeologische waarden leiden. Het onderzoek was gericht op de vaststelling of dergelijke waarden in het plangebied aanwezig kunnen zijn.

In het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel is uitgegaan van een hoge kans op de aanwezigheid van archeologische resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd.

Binnen het 0,1 hectare grote plangebied zijn zes boringen gezet. Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de ondergrond van het plangebied uit matig slappe klei bestaat. Deze klei lijkt te zijn afgezet in een getijdemilieu. Gedurende de periode van afzetting lijken nooit omstandigheden te hebben geheerst die geschikt waren voor bewoning. Deze klei loopt binnen de beide delen van het plangebied door tot een diepte van tenminste twee en een halve meter beneden het maaiveld en daarmee tot ver beneden de geplande ingreepdiepte van twee meter beneden het maaiveld in het oostelijke deel van het plangebied. In geen van de beide delen van het plangebied zijn terplagen aangetroffen. De toplaag van de bodem bestaat daarentegen uit sterk geroerde klei. Deze is op het oostelijke deel van het plangebied vermengd met puin dat in de twintigste eeuw is opgebracht als verhardingsmateriaal.

In verband met het ontbreken van relevante archeologische indicatoren geven de resultaten van het uitgevoerde onderzoek geen aanleiding tot het adviseren van archeologisch vervolgonderzoek. Evenmin geven de resultaten van het onderzoek aanleiding om vast te houden aan het *streven naar behoud* van archeologische waarden dat voor het oostelijke deel van het plangebied geldt.

Figuur 1. Jellum, Hilaarderdyk 3. Het plangebied ligt binnen de rode ovaal (Naar: Kadata).

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Buro Wietze Dijkstra is door De Steekproef bv een plangebied onderzocht aan de Hilaarderdyk 3 te Jellum in de gemeente Littenseradeel. Het plangebied bestaat nu nog uit delen van een erf. Hierop zal een melkveestal worden uitgebreid en zal een nieuwe werktuigenberging worden gebouwd. De melkveestal zal onderkelderd worden tot een diepte van ongeveer twee meter. De werktuigenberging wordt aan het maaveld aangelegd. De voor de aanleg van de melkveestal benodigde graafactiviteiten kunnen tot aantasting van eventueel aanwezige archeologische waarden leiden. Het onderzoek was gericht op de vaststelling of dergelijke waarden in het plangebied aanwezig kunnen zijn.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst.

Het doel van het veldonderzoek is het vaststellen van de mate van gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid hierin van archeologische waarden. Hierbij wordt gekeken naar de bodemopbouw en de mate waarin deze intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals bewerkt en verbrand vuursteen, aardewerk, bouw materiaal, bot en houtskool.

Figuur 2. Jellum, Hilaarderdyk 3. Het plangebied ligt bij de boerderij rechts van het midden [Naar: Bing.com]

1.2 Locatie en administratieve gegevens

Het plangebied beslaat ongeveer 0,1 hectare en bestaat uit delen van een erf.
 De hoogte van het maaiveld bedraagt ongeveer 0,7 meter boven NAP.

Tabel 1. Jellum, Hilaarderdyk 3. Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied.

Provincie	Fryslân
Gemeente	Littenseradiel
Plaats	Jellum
Toponiem	Hilaarderdyk 3
Coördinaten hoekpunten	177,584/575,116; 177,609/575,133; 177,632/575,094; 177,657/575,111
Bevoegde overheid	Gemeente Littenseradiel
Opdrachtgever	Buro Wietze Dijkstra
ARCHIS CIS-code	60427
ISSNnr.	1871 - 269X
Steekproef projectcode	2014-02/11Z
Geomorfologische context	Vlakte van getij-afzettingen
NAP hoogte maaiveld	Rond 0,7m t.o.v NAP
maximale diepte onderzoek	2,5 m min maaiveld
Uitvoering van het veldwerk	22-02-14
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed (RCE)

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de volgende bronnen (Tabel 2).

Tabel 2: Jellum, Hilaarderdyk 3. Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten.

ANWB, 2004. *Topografische Atlas Friesland 1:25000*. ANWB bv, Den Haag.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) www.fryslan.nl

Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.2. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).

Schotanus, C. 1664. *Beschrijvinge van de Heerlyckheydt van Frieslandt. Facsimile-uitgave 1978*. De Tille bv Leeuwarden/Theatrum Orbis Terrarum bv Amsterdam.

Stichting voor Bodemkartering, 1978. *Bodemkaart van Nederland 1:50000. Blad 10*. StiBoKa, Wageningen.

Stichting voor Bodemkartering, 1982. *Geomorfologische van Nederland 1:50000. Blad 10*. StiBoKa, Wageningen.

12 Provinciën 2006/2007. *Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Uitgeverij Nieuwland, 2006. *Grote Historische Topografische Atlas ±1926-1934. Fryslân 1 : 25 000*. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.

Uitgeverij 12 Provinciën, 2005. *Luchtfoto-Atlas Fryslân. Schaal 1:14000*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De Atlas van Huguenin: Militair-topografische Kaarten van Noord-Nederland 1819-1829*. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland deel 2: Noord-Nederland 1851-1855, schaal 1:50000*. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992. *Grote Historische Provincie Atlas 1:25000. Friesland 1853-1856*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

www.watwaswaar.nl

www.tresoar.nl

2.2 Resultaten bureauonderzoek

De diepere ondergrond van het plangebied bestaat uit keileem dat ongeveer 150.000 jaar geleden is ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saale-glaciaal. Tijdens dit glaciaal zijn pleistocene fluviaatiele afzettingen door Scandinavisch landijs grotendeels vermalen en her-afgezet als keileem.

Tijdens een groot deel van de laatste ijstijd (het Weichseliën) heerste in Nederland een poolklimaat. Door het ontbreken van begroeiing had de wind vrij spel en kon vanuit het Noordzeebekken dekzand worden afgezet. Dit dekzand behoort tot het Laagpakket van Wierden (Formatie van Boxtel). Op de drogere delen van het dekzandlandschap zijn veelal podzolgronden ontstaan. Deze worden gekenmerkt door een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). De B-horizont gaat vaak via een overgangslaag (de BC-horizont) over in het niet door bodemvorming beïnvloede zand (de C-horizont). Het keileem- en dekzandlandschap helt sterk af in noordelijke en westelijke richting.

Door de lage ligging hiervan is dit landschap in de kustzones van Friesland overdekt geraakt met veen en klei. Deze afzettingen zijn ongeveer vanaf 10.000 jaar geleden gevormd nadat de laatste ijstijd overging in een relatief warme periode, het Holoceen. De temperatuurstijging had tot gevolg dat de aanwezige ijskappen begonnen te smelten waardoor de zeespiegel steeg. Als gevolg van de snel stijgende zeespiegel en de slechte ontwatering van het landschap steeg de grondwaterspiegel en ontstonden grote moerassen en zoetwatermeren. Hier trad op grote schaal veenvorming op. Door de snelle zeespiegelstijging verdrongen veel van de langs de kust gelegen veengebieden en trad vaak grootschalige erosie van het veen op. Dit is met name gebeurd in de periode kort na de Romeinse tijd toen de invloed van de zee plotseling sterk toenam.

In deze periode ontstond ook de Middellzee als zeearm in het voormalige Boorne-dal. Het plangebied ligt ten westen van de kwelderwal die langs de westkust van de Middellzee is gevormd, in een vlakte van getij-afzettingen. De getijde-vlakte wordt ten noorden en ten zuiden van het plangebied doorsneden door getijkreekbeddingen. De getijdenafzettingen bestaan uit zeer fijn tot matig fijn zand en klei. De zandige afzettingen zijn overwegend in getijdegeulen, krekken en daartussen liggende zandplaten afgezet.

Volgens de bodemkaart bestaan de bodems in het plangebied uit knippige poldervaaggronden die zijn gevormd in klei (classificatie bodemkaart gMn88C). Deze gronden worden gekenmerkt door beginnende bodemvorming die voornamelijk bestaat uit een onvoltooid rijpingsproces en ondiepe oxidatie. De grondwatertrap V geeft aan dat deze bodems matig ontwaterd zijn.

Het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) laat zien dat het deel van het plangebied waarop de bestaande melkveestal zal worden uitgebreid binnen AMK-terrein 19186 ligt. Het betreft een huisterp die niet nader gedateerd is dan midden-ijzertijd tot en met de nieuwe tijd. Enkele honderden meters ten zuidwesten van het plangebied ligt AMK-terrein 7890. Het betreft het terrein van een voormalig klooster. Deze terp is gedeeltelijk afgegraven. Aan de oostzijde van deze terp lag een terrein van een state. Deze state wordt onder de naam Westerhuis (huys) aangegeven op de kaarten van Schotanus uit 1718 (Figuur 3, boven) en Eekhoff uit de periode 1849-1859 (Figuur 3, midden). Op deze

laatste kaart staat ook nog een vermelding van het voormalige klooster (Oud-Westerwurd). Dit klooster dateert uit de middeleeuwen. In 1287 verdronken hier bij een overstroming een dertigtal bagijnen. Hierna werd het kloosterterrein in gebruik genomen als uithof van de Norbertijnen. Op de kaart van Schotanus uit 1718 wordt nog geen bebouwing aangegeven nabij het plangebied. Op de kaart van Eekhoff uit omstreeks 1850 is dit inmiddels wel het geval. De hierop afgebeelde gegevens komen overeen met die op de hier niet afgebeelde kadasterkaart uit omstreeks 1832. De evenens in Figuur 3 opgenomen uitsnede uit de topografische kaart uit 1929 laat zien dat toen nog geen veranderingen hadden plaatsgevonden in het plangebied. De melkveestal die respectievelijk ten oosten en ten noorden van de beide delen van het plangebied staat, dateert uit de tweede helft van de twintigste eeuw.

Figuur 3. Jellum, Hilaarderdyk 3. Uitsneden uit de topografische kaart uit 1929 (onder) de kaart van Eekhoff uit de periode 1849-1859 (midden) en de kaart van Schotanus uit 1718 (boven).

2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Het oostelijke deel van het plangebied, waarop de bestaande melkveestal zal worden uitgebreid, ligt volgens de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) in een zone waarvoor voor resten uit de periode ijzertijd tot middeleeuwen het advies *Streven naar behoud* geldt. In dit geval is dit advies gebaseerd op de mogelijke ligging van het plangebied binnen de contouren van een terp. Hier kunnen resten van bebouwing uit de ijzertijd, Romeinse tijd, middeleeuwen en de nieuwe tijd aanwezig zijn. Deze kunnen bestaan uit gebouwresten van hout en steen alsmede uit de resten van (diepe) grondsporen zoals waterputten e.d. Voor de overige delen van het plangebied geldt voor resten uit de periode ijzertijd tot middeleeuwen de onderzoeksverplichting *Karterend onderzoek 2*. Dit betekent dat geboord moet worden in een dichtheid van zes boringen per hectare met een minimum van zes boringen per plan.

Voor resten uit de steentijd tot en met de bronstijd geldt in verband met de wordingsgeschiedenis van het landschap, geen onderzoeksverplichting.

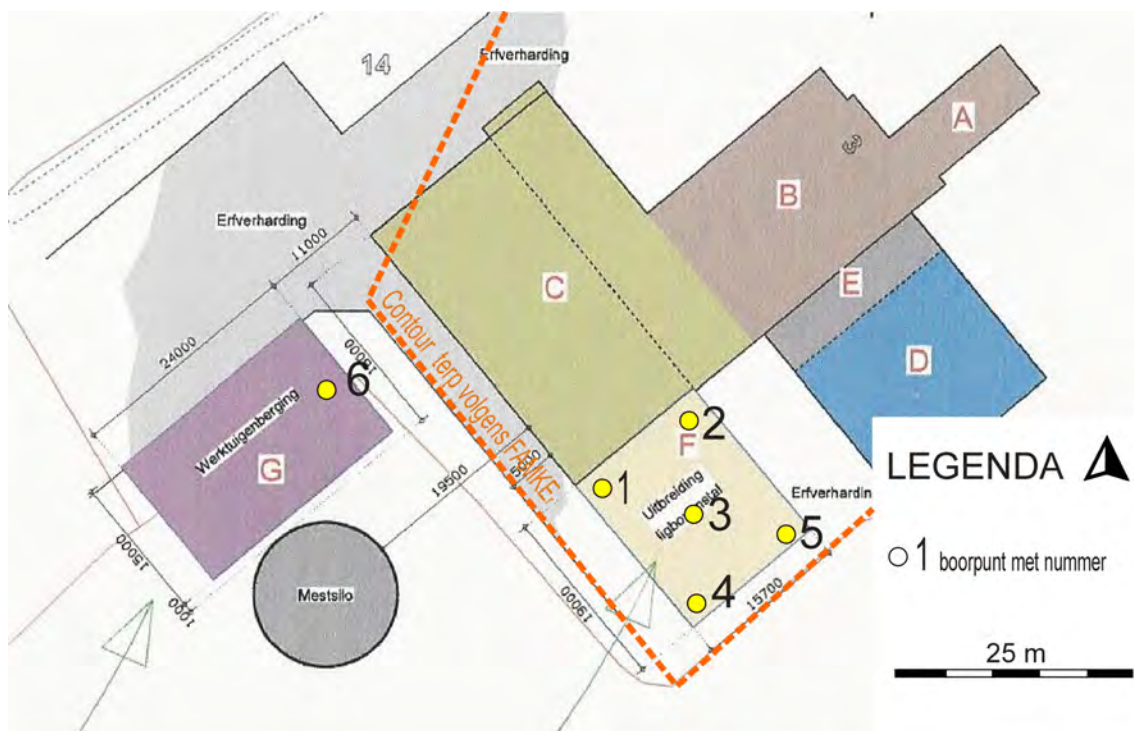
3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak

Binnen het plangebied zijn zes boringen gezet. Vijf hiervan zijn zo gelijkmatig mogelijk verdeeld over het oostelijke deel van het plangebied dat mogelijk op een terp ligt. Om er zeker van te zijn dat het westelijke deel van het plangebied niet op een terp ligt, is hier één boring gezet aan de oostrand. Uiteindelijk is in het ongeveer 0,1 hectare grote plangebied een boordichtheid bereikt van ruim vijftig boringen per hectare.

Voor het booronderzoek is gebruik gemaakt van een guts met een diameter van drie centimeter. Alle boringen zijn doorgezeten tot tenminste twee meter beneden het maaiveld.

De ligging van de boorpunten is afgebeeld in Figuur 4. De resultaten van de boringen zijn weergegeven in boorprofielen in Figuur 5.

Figuur 4. Jellum, Hilaarderdyk 3. Boorpuntenkaart. De genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer. [Bron: Buro Wietze Dijkstra.]

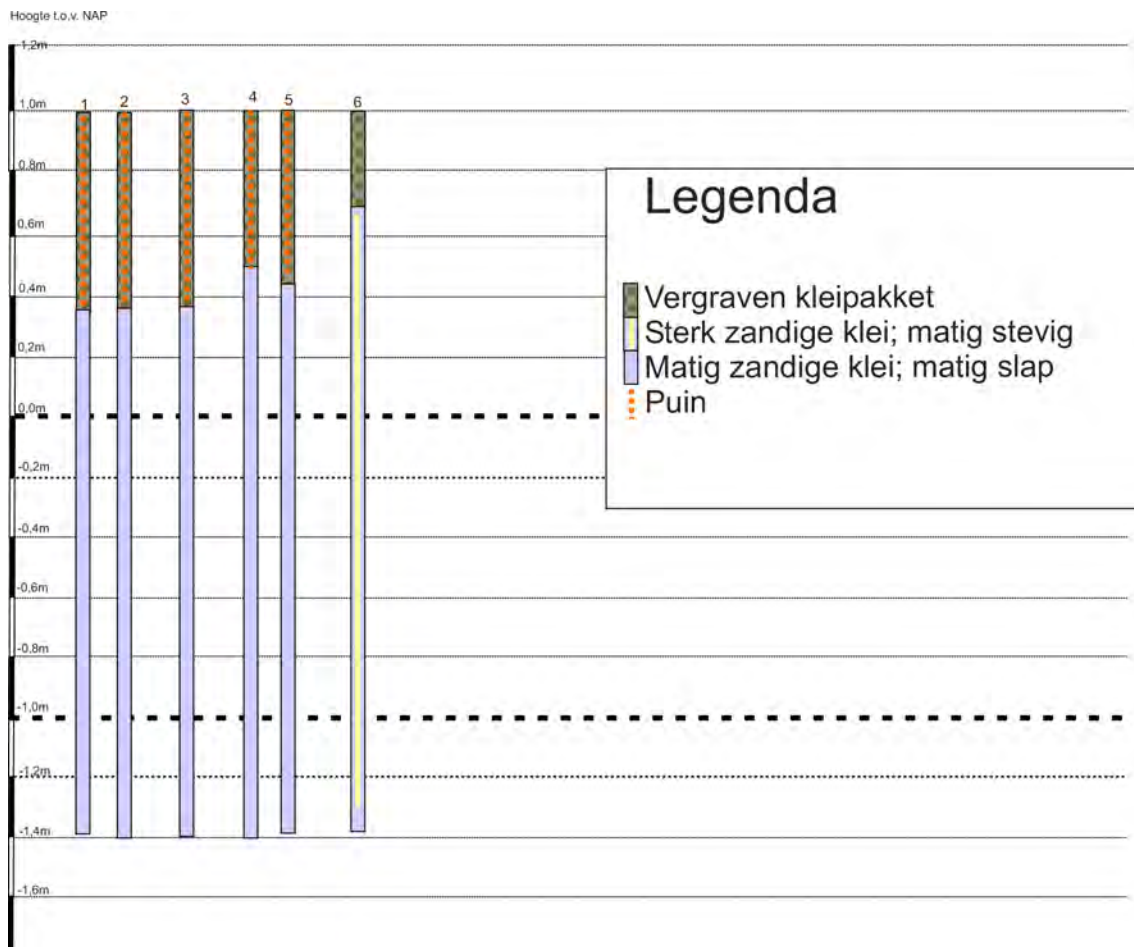

3.2 Bodem, reliëf en archeologie

Bovenin alle boringen bevond zich een tamelijk dik pakket vergraven humusrijke klei. Ter plaatse van het oostelijke deel van het plangebied is deze klei vermengd met een grote hoeveelheid puin. De dikte van dit pakket loopt uiteen van ongeveer tachtig centimeter in de boringen 1, 2 en 3 tot zestig centimeter in boring 4. Volgens de terreineigenaar is dit puin opgebracht om een stevige bodem te creëren voor de mest-transportband die hier in het verleden stond. Onder de met puin vermengde toplaag is een dik pakket zware klei aanwezig. Deze klei is matig slap en nauwelijks gerijpt. De klei loopt door tot een diepte van tenminste twee en een halve meter beneden het maaiveld. In deze klei zijn nergens sporen van bodemvorming waargenomen. Deze klei lijkt derhalve te zijn afgezet in een milieu dat met zeer grote regelmaat, maar onder rustige omstandigheden, onder water liep. Dit past bij de ligging binnen een getijde-afzettingsvlakte zoals de geomorfologische kaart aangeeft. Terplagen of overige archeologische indicatoren zijn niet gevonden.

In de op het westelijke deel van het plangebied geplaatste boring 6 bevond zich bovenin een 35 centimeter dik pakket recent geroerde klei. Hieronder ligt een dik pakket sterk zandige klei dat doorloopt tot een diepte van tenminste twee en een halve meter beneden het maaiveld. Ook hierin zijn geen sporen van bodemvorming of archeologische indicatoren aangetroffen. Terplagen zijn evenmin aanwezig.

In verband met het ontbreken van relevante archeologische indicatoren in het plangebied is geen vindplaatsbeoordeling uitgevoerd aan de hand van de waarderingstabel uit de KNA 3.2 (VS06).

Figuur 5. Jellum, Hilaarderdyk 3. Weergave van de resultaten van het booronderzoek in de vorm van boorprofielen.

4. Conclusies en Advies

In het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel is uitgegaan van een hoge kans op de aanwezigheid van archeologische resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd.

Binnen het 0,1 hectare grote plangebied zijn zes boringen gezet. Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de ondergrond van het plangebied uit matig slappe klei bestaat. Deze klei lijkt te zijn afgezet in een getijdemilieu. Gedurende de periode van afzetting lijken nooit omstandigheden te hebben geheerst die geschikt waren voor bewoning. Deze klei loopt binnen de beide delen van het plangebied door tot een diepte van tenminste twee en een halve meter beneden het maaiveld en daarmee tot ver beneden de geplande ingreepdiepte van twee meter beneden het maaiveld in het oostelijke deel van het plangebied. In geen van de beide delen van het plangebied zijn terplagen aangetroffen. De toplaag van de bodem bestaat daarentegen uit sterk geroerde klei. Deze is op het oostelijke deel van het plangebied vermengd met puin dat in de twintigste eeuw is opgebracht als verhardingsmateriaal.

In verband met het ontbreken van relevante archeologische indicatoren geven de resultaten van het uitgevoerde onderzoek geen aanleiding tot het adviseren van archeologisch vervolgonderzoek. Evenmin geven de resultaten van het onderzoek aanleiding om vast te houden aan het *streven naar behoud* van archeologische waarden dat voor het oostelijke deel van het plangebied geldt.

Wij wijzen er verder op dat in alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de provinciaal archeoloog dr. G. de Langen (tel: 058-2925487) en bij de gemeente Littenseradiel conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Appendix I

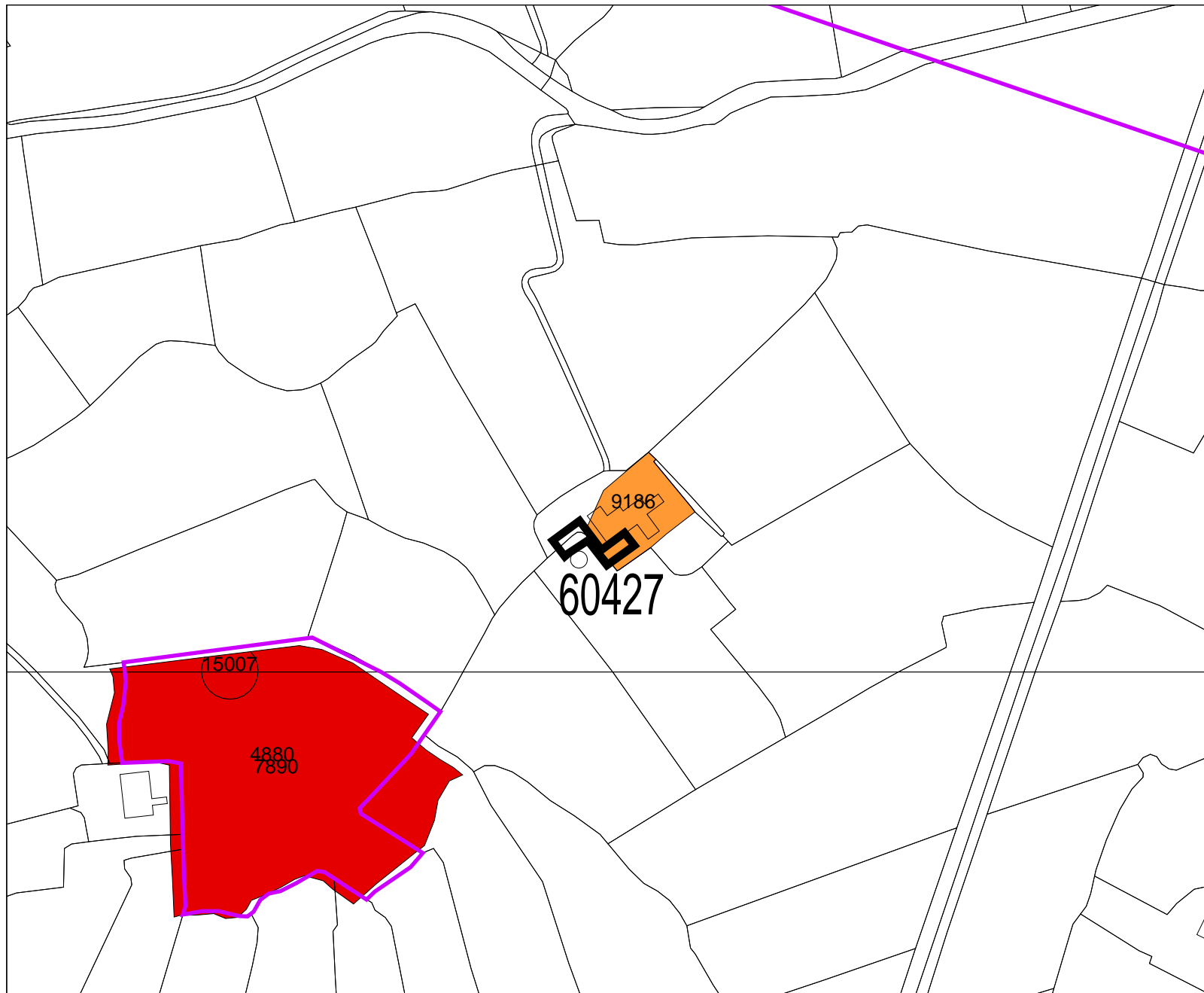
Jellum, Hilaarderdyk 3 Archeologische periodes

<i>paleolithicum:</i>	<i>tot 8.800 vC</i>	<i>ijzertijd:</i>	<i>800 - 12 vC</i>
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	<i>Romeinse tijd:</i>	<i>12 vC - 450 nC</i>
<i>mesolithicum:</i>	<i>8.800 - 4.900 vC</i>	Romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	Romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	Romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	Romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
<i>neolithicum:</i>	<i>5.300 - 2.000 vC</i>	Romeinse tijd midden B:	70 - 150 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	Romeinse tijd midden C:	150 - 270 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	Romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	Romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	Romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	<i>middeleeuwen:</i>	<i>450 - 1.500 nC</i>
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
<i>bronstijd:</i>	<i>2.000 - 800 vC</i>	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	<i>nieuwe tijd:</i>	<i>1.500 - heden</i>
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
		nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix II - Jellum, Hilaarderdyk 3

Bekende archeologische waarden

178172 / 575589

177103 / 574715

Legenda

- VONDSMELDINGEN
  - WAARNEMINGEN
  - ONDERZOEKSMELDINGEN
  - HUIZEN
  - TOP10 ((c)TDN)
  - PLAATSNAMEN
  - PLANGEBIED
- MONUMENTEN**
- archeologische waarde
  - hoge archeologische waarde
  - zeer hoge archeologische waarde
  - zeer hoge arch waarde, beschermd

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Appendix III

Jellum, Hilaarderdyk 3

Boorbeschrijving volgens ASB 5.1																		
Boor Nr	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken						AIS
		GD	B K	BS	BZ	B V	B H	HK	TK	IK	VL K	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	
1	80	K			1		2	BR	GR			MST	DW				ROG	P3
	250	K			1			GR				MSL						
2	78	K			1		2	BR	GR			MST	DW				ROG	P3
	250	K			1			GR				MSL						
3	80	K			1		2	BR	GR			MST	DW				ROG	P3
	250	K			1			GR				MSL						
4	60	K			1		2	BR	GR			MST	DW				ROG	P3
	250	K			1			GR				MSL						
5	68	K			1		2	BR	GR			MST	DW				ROG	P3
	250	K			1			GR				MSL						
6	35	K			1		2	BR	GR			MST	DW				ROG	P1
	250	K			3			GR				MSL						

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BV = bijmengsel veen, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2° en 3° letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel); DW = doorworteld

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren; ZL is zandlagen

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont, BHBC = BC-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, ROG = rommelig, VRG = vergraven

GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekszand

AIS = Archeologische indicatoren

Afschrift

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

Maatschap Oostra-Jongsma
De heer R. Oostra
Hilaarderdyk 3
9026 BE JELLUM

Leeuwarden, 15 juli 2016
Verzonden,

15 JULI 2016

Ons kenmerk : 01332448
Afdeling : Stêd en Plattelân
Behandeld door : E. Brouwer / (058) 292 51 56 of edwin.brouwer@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 2

Onderwerp : Besluit vergunning Natuurbeschermingswet 1998 ex art. 19d in samenhang met artikel 19km, lid 1, sub b, Natuurbeschermingswet 1998, Maatschap Oostra-Jongsma, Hilaarderdyk 3 te Jellum

Geachte heer Oostra,

Overeenkomstig uw aanvraag en de daarbij behorende stukken heb ik besloten de gevraagde vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen onder de navolgende voorschriften.

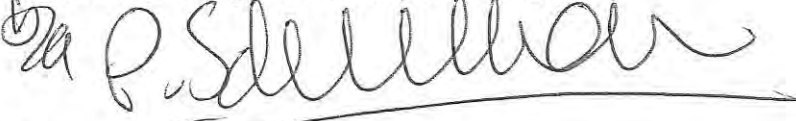
Voorschriften

1. De vergunning geldt voor de maximale aantallen dieren in de voorgeschreven stalsystemen, zoals weergegeven in de tabel "Gewenste situatie" in overweging A4.3.
2. Op de bedrijfslocatie aan de Hilaarderdyk 3 te Jellum dient het voornemen te worden uitgevoerd zoals in deze beschikking en de bijbehorende stukken staat aangegeven.
3. Op de bedrijfslocatie dient door de houder van deze vergunning door middel van een registratie op ieder moment te kunnen worden aangetoond dat de in het voorschrift 1 genoemde dieraantallen niet worden overschreden.
4. De houder van deze beschikking dient binnen twee jaar na het onherroepelijk worden van dit toestemmingsbesluit waarbij ontwikkelingsruimte wordt toegedeeld aan het project of de andere handeling, het project of de handeling te hebben gerealiseerd onderscheidenlijk te hebben verricht.
5. Indien het project of de andere handeling niet binnen de in het vorige voorschrift genoemde termijn is gerealiseerd of verricht kunnen Gedeputeerde Staten het hierbij vastgestelde toestemmingsbesluit (al dan niet gedeeltelijk) intrekken, of wijzigen.

De vergunning staat op naam van Maatschap Oostra-Jongsma en geldt voor de locatie Hilaarderdyk 3 te Jellum.

Voor de motivering van mijn besluit verwijs ik u naar bijlage 1.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

Mevr. mr. W.A. Geertsma
hoofd Team Groene regelgeving

Van dit besluit zal kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad.

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde termijn van zes weken kan het besluit met onderliggende stukken op verzoek worden ingezien op het provinciehuis van de provincie Fryslân. Hiervoor kunt u telefonisch contact opnemen met het secretariaat van de Nb-wet: tel. (058) 292 89 95. Dit besluit en de kennisgeving worden ook gepubliceerd op de website van de provincie; zie: www.fryslan.frl/nb-wet.

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde termijn van zes weken kan tegen dit besluit beroep worden ingesteld.

Beroep kan worden ingesteld door:

- belanghebbenden die tijdig een zienswijze tegen het ontwerp van het besluit hebben ingediend;
- belanghebbenden die aan kunnen tonen redelijkerwijs niet in staat te zijn geweest om een zienswijze tegen het ontwerp van het besluit in te dienen;
- belanghebbenden die bezwaren hebben tegen wijzigingen die in het vastgestelde besluit zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerp van het besluit.

Beroep kan worden ingesteld bij:

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State,
Postbus 20019,
2500 EA Den Haag.

Burgers kunnen ook digitaal beroep instellen. Advocatuur, bedrijven en (overheids)organisaties kunnen nog niet digitaal procederen. Voor het digitaal instellen van beroep dient men te beschikken over DigiD. Kijk op <https://digitaaloket.raadvanstate.nl> voor de voorwaarden. Beroep instellen per e-mail is niet mogelijk.

Bijlagen

Bijlage 1: Motivering van het besluit

Bijlage 2: Uitdraai AERIUS voor ontwikkelingsruimte

Afschriften

VantErve Advies

Gemeente Littenseradiel (per e-mail)

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. Beschrijving van het aangevraagde project of andere handeling

Het project of de andere handeling waarvoor vergunning wordt aangevraagd is de volgende:

- Uitbreiding melkrundveehouderij Maatschap Oostr-Jongsma, Hilaarderdyk 3 te Jellum.

A2. De vergunningaanvraag

U heeft het College van Gedeputeerde Staten van Fryslân (verder: GS) bij brief van 4 november 2015 om een vergunning verzocht op grond van artikel 19d in samenhang met artikel 19kh, lid 7, van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet).

Uw aanvraag is op 5 november 2015 door mij ontvangen en ingeboekt onder nummer 01257946.

Op grond van het mandaatbesluit (besluit onder mandaat d.d. 1 juli 2014, laatstelijk gewijzigd d.d. 2 juni 2015) voor de Ofdieling Stêd & Plattelân (laatstelijk vastgesteld door GS/CdK voor Lanlik Gebiet, Ferkear & Ferfier en Wetter op 7 mei 2013, voor Miljeubelied op 5 oktober 2010, voor Programma's en Projecten Landelijk Gebied op 26 januari 2010 en voor Romte op 23 september 2014) ben ik gemandateerd tot het nemen van dit besluit namens GS.

Voor het aangevraagde project of andere handeling is niet eerder vergunning verleend op grond van de Nb-wet.

De volgende documenten worden geacht onlosmakelijk met uw aanvraag te zijn verbonden en maken onverkort deel uit van deze beschikking:

- AERIUS berekening van de beoogde situatie van het voornemen;
- AERIUS berekening van het verschil tussen de feitelijke situatie en de beoogde situatie;
- Vigerende melding op 1 januari 2015;
- Onderbouwing van het feitelijk gebruik met behulp van:
  - Meitelling (met hoogste veebezetting in de periode 2012-2014);
- Tekening van de gewenste situatie;
- Tekening van de referentiesituatie;
- Gedateerde en ondertekende machtiging.

Op mijn verzoek heb ik op 3 februari 2016 de volgende aanvullende gegevens van u ontvangen:

- plattegrondtekening van de vergunde situatie ten tijde van 1 januari 2015 met het vergund aantal dierplaatsen.

Daarnaast heeft u op 5 april 2016 een aangepaste tekening gestuurd ter vervanging van de op 3 februari 2016 toegestuurde tekening.

Op basis van de hiervoor aangehaalde documenten is genoegzaam aangetoond dat de gehouden dieraantallen, die in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 ten hoogste werden gehouden, passen binnen de kaders van de op 1 januari 2015 geldende melding.

Ten opzichte van de bijgevolg feitelijk veroorzaakte stikstofdepositie binnen de daarvoor geldende kaders vóór 1 januari 2015, voorziet de aanvraag in een toename van de stikstofdepositie. Mede gezien het bepaalde in artikel 5 van de Regeling PAS alsmede in aanmerking genomen dat met de feitelijk veroorzaakte stikstofdepositie vóór 1 januari 2015 als hier bedoeld rekening is gehouden in het Programma PAS 2015 – 2021 en de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling, kan de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 19d, lid 1, van de Nb-wet 1998, in zoverre worden verleend.

Uw aanvraag voor een vergunning ziet op een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 3, van het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof. Voor de gebieden Alde Feanen en Duinen Schiermonnikoog is 5% of minder van de depositieruimte voor grenswaarden beschikbaar, waardoor u niet kunt volstaan met een melding, maar genoodzaakt bent een aanvraag voor een vergunning in te dienen.

A3. Bevoegd gezag

Het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân (verder: GS) is het bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag, op basis van het bepaalde in artikel 2, lid 1, van de Nb-wet 1998. Door middel van de wijziging van de Nb-wet 1998 per 1 februari 2009 is onder andere het begrip "Natura 2000-gebied" geïntroduceerd, waarbij GS tevens (rechtstreeks) bevoegd gezag is geworden voor Habitatrictlijngebieden, zoals die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, lid 2, derde volzin van de Habitatrictlijn (92/43/EEG).

Het project of de handeling kan voor het desbetreffende Natura 2000-gebied geen andere gevolgen veroorzaken dan stikstofdepositie die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Er is derhalve geen sprake van overige effecten.

A3.1. Relevante Natura 2000-gebied of gebieden

Relevant ten aanzien van het bepalen van de vergunningplicht in deze beschikking zijn:

- Alde Feanen;
- Duinen Schiermonnikoog.

De door de activiteit beoogde depositie is vergunning plichtig voor de bovenstaande gebieden. Ook de overige Natura 2000-gebieden zijn meegenomen in de overwegingen die hebben geleid tot dit besluit. Zie daarvoor de AERIUS berekening in de aanvraag.

A4. Procedure

A4.1. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het ontwerpbesluit op de aanvraag heeft gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het provinciehuis te Leeuwarden. Gedurende deze termijn konden belanghebbenden bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen.

Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft het bestuursorgaan in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad kennis gegeven van het ontwerp.

Vervolgens hebben wij een definitief besluit op de aanvraag genomen. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het besluit en de kennisgeving van het besluit kunnen worden geraadpleegd via de internet-site van de provincie Fryslân (www.fryslan.nl).

A4.2 Zienswijzen

Tot en met 13 juni 2016 heeft het ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

In afwijking van de procedure zoals genoemd in artikel 44, derde lid, van de Nb-wet is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Littenseradiel tijdens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te brengen.

Van de mogelijkheid tot het kenbaar maken van zienswijzen hebben gemeenten en belanghebbenden geen gebruik gemaakt.

A4.3. Activiteit

Dit betreft een wijziging van een al bestaande activiteit waarvoor niet eerder een Nb-wetvergunning is verleend.

In de referentiesituatie is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 1: Referentiesituatie voornemen volgens AERIUS berekening (kenmerk: 2F5uhv60MJ)

Stal	Categorie	Omschrijving volgens RAV	Aantal	Emissie per dierplaats	Totaal (kg NH ₃)
1	A1.100	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen	67	13,0	871,0
	A3.100	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	69	4,4	303,6
	A4.100	vleeskalveren tot circa 8 maanden, overige huisvestingssystemen	1	3,5	3,5
	A6.100	vleestieren en overig vleesvee van circa 8 tot 24 maanden (roodvleesproductie), overige huisvesting	1	5,3	5,3
	A7.100	fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar, overige huisvesting	3	6,2	18,6
2	B1.100	schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg, overige huisvesting	68	0,7	47,6
Totale emissie (kg NH₃/jr)					1.249,6

In de aangevraagde, beoogde situatie (tabel 2) is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 2: Gewenste situatie volgens AERIUS berekening (kenmerk: 2F5uhv60MJ)

Stal	Categorie	Omschrijving volgens RAV	Aantal	Emissie per dierplaats	Totaal (kg NH3)
1	A1.100	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvesting, beweiden	90	12,35	1111,5
	A3.100	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvesting	51	4,4	224,4
2	A1.100	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvesting, beweiden	20	12,35	247,0
3	A3.100	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvesting	19	4,4	83,6
	K.1.100	volwassen paarden (3 jaar en ouder); overige huisvesting	6	5,0	30,0
4	A3.100	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvesting	30	4,4	132,0
Totale emissie (kg NH3/jr)					1.828,5

Voor de depositiebijdrage van dit voornemen, wordt er verwezen naar de AERIUS calculator berekening in de aanvraag. Uit deze berekening is gebleken dat de depositiebijdrage hoger is dan de grenswaarde voor de betreffende Natura 2000-gebieden en daarmee is gebleken dat het voornemen vergunningplichtig is.

A4.4. Ontwikkelingsruimte

De vergunningaanvraag als bedoeld in artikel 19d, lid 1, Nb-wet, is tevens aan te merken als een verzoek om toedeling voor de daarvoor benodigde ontwikkelingsruimte als bedoeld in artikel 19km, lid 1, sub b, Nb-wet.

Ik heb van het voornemen om de benodigde ontwikkelingsruimte toe te kennen in AERIUS Register een aantekening gemaakt. Uit de uitdraai van AERIUS Register is gebleken dat er genoeg ontwikkelingsruimte beschikbaar is.

Het bedrijf blijft met dit voornemen onder de grens, bepaald in de beleidsregel *Uitgangspunten toedeling ontwikkelingsruimte Programmatische Aanpak Stikstof Fryslân 2015 segment 2* in artikel 3, lid 1, voor de totale toename van (cumulatief) maximaal 3 mol/ha/jaar voor deze locatie voor de komende PAS uitvoeringsperiode.

B. Effecten van het voornemen

B1. Is er sprake van significant effect?

Indien een aangevraagd project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen, significant negatieve effecten kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient op grond van het bepaalde in artikel 19f van de Nb-wet 1998 een passende beoordeling te worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen.

Is een passende beoordeling vereist, dan kan de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 19d, lid 1, van de Nb-wet 1998, in principe slechts worden verleend, indien op grond van de passende beoordeling de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken.

Voor zover een vergunningaanvraag als bedoeld in artikel 19d, lid 1, van de Nb-wet 1998 voorziet in een project of andere handeling welke stikstofdepositie veroorzaakt op een Natura 2000-gebied waarin tenminste één stikstofgevoelig kwalificerend habitatype voorkomt waarvoor de geldende kritische depositiewaarde wordt overschreden (geldt voor alle Natura 2000-gebieden in Fryslân behoudens voor de Natura 2000-gebieden IJsselmeer, Oudegaasterbrekken Fluessen & omgeving, De Deelen, Witte & Zwarte Brekken, Groote Wielen, Delleburen en het Sneekermeergebied), is van belang dat op 1 juli 2015 de Programmatische Aanpak Stikstof (verder: de PAS) in werking is getreden. De PAS bestaat uit een wijziging van de Nb-wet 1998, alsmede uit het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof (verder: het Besluit grenswaarden PAS), de Regeling programmatische aanpak stikstof (verder: de Regeling PAS) en het desbetreffende programma voor de periode 2015 – 2021 (verder: het Programma PAS 2015 – 2021). Aan het Programma PAS 2015 – 2021 ligt een (generieke) passende beoordeling als bedoeld in artikel 19f van de Nb-wet 1998 ten grondslag. Onderdeel van deze passende beoordeling vormen de gebiedsanalyses die voor alle in de PAS betrokken Natura 2000-gebieden zijn opgesteld. De conclusie van de passende beoordeling (inclusief de gebiedsanalyses) is dat op grond daarvan de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de in het Programma PAS 2015 - 2021 betrokken Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitvoering van dit programma niet zullen worden aangetast.

Door GS is zowel met het Programma PAS 2015 – 2021 als met de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling ingestemd.

Bij de beoordeling van de onderhavige aanvraag is de passende beoordeling als neergelegd in de PAS betrokken en kan mede op grond van deze passende beoordeling in dit geval de conclusie worden getrokken dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met zekerheid niet zullen worden aangetast.

Overigens blijkt uit de aanvraag dat er geen andere - niet aan stikstofdepositie gerelateerde - negatieve effecten (zoals geluid, trillingen, licht, grondwaterstands- en/of grondwaterkwaliteitveranderingen etc.) te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van voornoemde beschermde gebieden kunnen aantasten.

C. Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling heb ik me verzekerd dat de natuurlijk kenmerken van de betrokken relevante onder A3.1 genoemde Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast door de door Maatschap Oostr-Jongsma aan de Hilaarderdyk 3, 9026 BE te Jeillum aangevraagde activiteit, mits deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften onverkort worden nageleefd.

Artikel 19e van de Nb-wet 1998

Naast de aandacht voor het bepaalde in artikel 19d, zie hiervoor, is er ook aanleiding om het bepaalde in artikel 19e, onder c, van de Nb-wet 1998, bij de motivering van deze vergunning te betrekken, daar waar het gaat om de bepaling dat gedeputeerde staten bij het verlenen van een dergelijke vergunning rekening houden met "vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden".

De in artikel 19e van de Nb-wet 1998 genoemde aspecten verzetten zich niet tegen de verlening van de vergunning.

LICHTPLAN

*TOETSING LICHTUITSTRALING VANUIT
DE BEDRIJFSGEBOUWEN OP DE OMGEVING*

VOOR HET BEDRIJF VAN:
R. Oostra
Hilaarderdyk 3
9026 BE Jellum

DOOR:

V.H. van 't Erve
Postbus 48
8100 AA Raalte

Tel. 0572-363218
Info@VantErveAdvies.nl

buro wietze dijkstra
Koumelkerspaed 8A
9014 CB Tersoal

Tel. 0515 - 842007
Info@burowietzedijkstra.nl

19 juli 2016

INHOUDSOPGAVE

1. Noodzaak van goede verlichting	2
2. Negatieve effecten van verlichting	3
3. Regelgeving en begrippen	5
4. Uitgangspunten	6
5. Resultaten	10
6. Conclusie	13

1. Noodzaak van goede verlichting

Stallen waar vee in gehouden wordt, moet voorzien zijn van goede verlichting. Licht is voor het functioneren van de het melkvee erg belangrijk. Licht beïnvloedt de hormoonhuishouding van de koe.

Droogstaande koeien die iedere dag 16 uur in het donker worden gehouden en daarna acht uur in het licht, geven gedurende de eerste vier maanden van de lactatie ruim drie kg melk per dag per koe meer dan voorheen.

Jongvee groeit sneller als het 16 uur in het licht en 8 uur in het donker loopt.

Melkkoeien worden door veel en lang licht sneller tochtig. Daarnaast eten koeien meer door meer licht. Koeien die in een stal rondlopen waar het meer dan 13,5 uur licht is, geven zes tot vijftien procent meer melk, zonder dat het eiwitgehalte van de melk verandert.

In de Maatlat Duurzame Veehouderij worden de volgende niveaus gehanteerd, dit is het lichtniveau in de stal:

Minimaal lichtniveau per MDV diercategorie

MDV diercategorie	Minimaal LUX niveau
Konijnenstallen	20
Melkgeitenstallen	120
Melkveestallen	120
Pluimveestallen	
- eenden	25
- leghennen	20
vleeskuikens	
kalkoenen	
Varkensstallen	40
Vleeskalverenstallen	40
Vleesveestallen	50

2. Negatieve effecten van verlichting

Er kunnen ook negatieve effecten van verlichting zijn. De negatieve effecten van kunstmatige verlichting worden enerzijds bepaald door de aard, intensiteit en duur en plaats van de verlichting en anderzijds door de kans op blootstelling, die gerelateerd is aan de omgeving en aan de leefwijze van mens en dier.

Er zijn drie soorten effecten van kunstmatige verlichting te onderscheiden:

- hinder voor de mens
- hinder/verstoring voor de natuur
- horizonvervuiling

Hinder bij mensen ontstaat wanneer men zich niet kan onttrekken aan het aanwezige kunstlicht, terwijl er wel behoefte aan is, bijvoorbeeld om te kunnen rusten of slapen. Bij de beoordeling van lichthinder voor mensen moet er een afweging gemaakt worden tussen maatschappelijke belangen (veiligheid op straat of bijvoorbeeld bruikbaarheid sportvelden) en de hinderbeleving.

Nachtelijk kunstmatige verlichting kan het gedrag van dieren (negatief) beïnvloeden. Naast mogelijke aanpassingen van de levenscyclus aan de kunstmatige verlichting, kan er sprake zijn van desoriëntatie, afstoting of aantrekking. Deze effecten kunnen leiden tot uitputting en sterfte. Ook kan kunstmatige verlichting als een barrière werken bij migrerende dieren. De verschillende negatieve effecten van kunstmatige verlichting hebben niet alleen een individueel effect, maar kunnen ook een negatieve invloed hebben op de instandhoudingdoelstellingen van specifieke soorten.

Bij horizonvervuiling/donkertebescherming gaat het om de zichtbaarheid van licht op langere afstand, bijvoorbeeld het zichtbaar zijn van een open stal of een verlicht sportveld in een open landschap. Het gaat hierbij om grotere afstanden, waarbij geen direct licht meer te meten is van een lamp. Het licht is echter nog wel zichtbaar. Het gaat dan om een afstand tot vijf a tien kilometer, boven zee maximaal vijftien kilometer.

Over effectafstanden van kunstmatige verlichting is nog relatief weinig bekend. Deze afstanden zijn afhankelijk van een complex van variabelen:

- de kenmerken van de verlichting (zoals verlichtingsintensiteit, spectrale samenstelling, vorm van de armatuur, etc.)
- de situatie waarin de verlichting plaats vindt (de transparantie van het landschap)
- de gehinderde (mens/soort dier)

In de onderzoekliteratuur worden tot dusverre effectstanden van honderden meters gemeld.

Voor bijvoorbeeld de afstotende werking van moderne, UV- en blauwwarme wegverlichting:

- op broedende grutto's omstreeks 300 meter, en op termijn vermoedelijk meer
- op amfibieën tot enkele honderden meters
- op insecten honderden meters tot meer dan een kilometer
- voor de aantrekkende werking op terrestrische zoogdieren (bunzing, hermelijn, vos) in elk geval meer dan 100 meter

De hinder van de oppervlaktehelderheid van sterke lichten (inkijk) kan zelfs vele kilometers ver reiken. Voor de zichtbaarheid en effecten van air glow (boven bijvoorbeeld kassen en industrieterreinen) geldt eveneens dat deze afhankelijk van de weersomstandigheden vele kilometers ver reikt (Alterra-rapport 778, Molenaar J.G. de, 2003).

3. Regelgeving en begrippen

In het bestemmingsplan “Bûtengebied”, zoals vastgesteld op 29 september 2015, staat in artikel 3.4 “Specifieke gebruiksregels”:

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming wordt in aanvulling op het gestelde in Artikel 51 in ieder geval gerekend:

- q. het gebruik van bedrijfsgebouwen zodanig dat de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen meer dan 150 lux bedraagt. In geval in de bestaande situatie de lichtuitstraling meer bedraagt, dan moet boven de 150 lux de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen tussen 20.00 uur en 6.00 uur met tenminste 90% worden gereduceerd.

Begrippen:

- Luminantie is hoeveelheid licht dat van een verlicht vlak wordt uitgestraald of weerkaatst wordt. Eenheid: candela per vierkante meter (cd/m²)
- Lichtsterkte is de hoeveelheid licht die een verlichtingsbron in een bepaalde richting uitzendt. Eenheid: candela (cd)
- Verlichtingssterkte is de totale hoeveelheid licht dat op een oppervlakte valt. Eenheid: lux
- ULR is het percentage licht van een installatie, dat boven de horizon uitgestraald wordt ten opzichte van het totale uitgestraalde licht. Eenheid: percentage

Voor de beoordeling **van de lichtuitstraling is gebruik gemaakt van “Technisch document bij Convenant lichthinder melkveehouderij LTO Noord / FMF / NMF” van april 2015.**

Om het licht van de stal te berekenen is het rekenprogramma Dialux gebruikt.

4. Uitgangspunten

In de stal is de verlichting als volgt:

Er zijn 23 **armaturen “Nualight”** of een vergelijkbaar type aanwezig. De gehanteerde Nualight heeft de volgende kenmerken:

Nualight TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K

TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K

Artikelnr.: TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K

Lichtstroom (Armatuur): 4437 lm

Lichtstroom (Lampen): 4437 lm

Armatuurvermogen: 32.0 W

Armatuurcategorie volgens CIE: 93

CIE Flux code: 39 67 87 93 100

Uitrusting: 1 x NICHIA 757 4K (Correctiefactor 1.000).

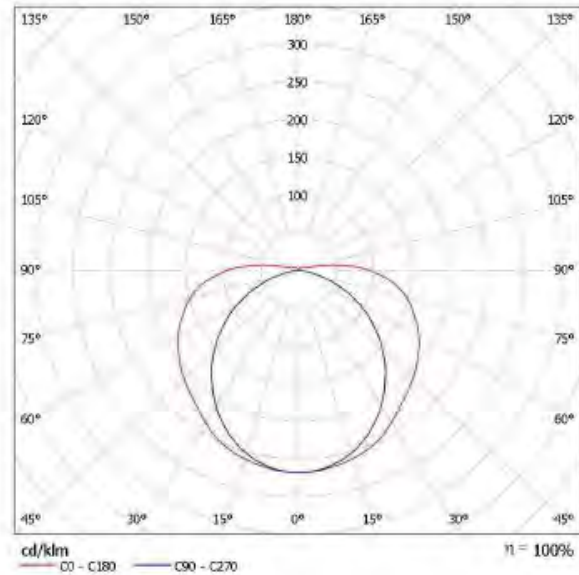
Opti-Cow B.V.
De Finnen 14
9001 XW Grou

Operator Jacob Hoekstra
Telefoon 0031(0)620422419
Fax
e-Mail jacob@opticow.com

**Nualight TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K
Gegevensblad armaturer**

In de armaturenkaart vindt u een afbeelding van het armatuur.

Lichtuitstraling 1:

Armatuurcategorie volgens CIE: 93
CIE Flux code: 39 67 87 93 100

Lichtuitstraling 1:

f-waardering volgens UGR												
p-Plafond		70	70	50	50	30	70	70	50	50	30	
p-Muren		50	30	50	30	30	50	30	50	30	30	
p-Vloer		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
Ruimteafmeting		Perspectief dwars t.o.v. lampen					Perspectief langs t.o.v. lampen					
X	Y											
2H	2H	20.9	22.3	21.3	22.7	23.0	19.3	20.6	19.7	21.0	21.4	
	3H	23.3	24.5	23.7	24.9	25.3	20.5	21.7	20.9	22.1	22.6	
	4H	24.4	25.6	24.9	26.0	26.5	20.9	22.1	21.3	22.5	22.9	
	6H	25.6	26.7	26.0	27.1	27.6	21.1	22.2	21.5	22.6	23.1	
	8H	26.1	27.2	26.6	27.6	28.1	21.1	22.2	21.6	22.6	23.1	
4H	2H	21.5	22.7	22.0	23.1	23.5	20.2	21.4	20.7	21.8	22.3	
	3H	24.1	25.1	24.6	25.6	26.1	21.7	22.8	22.2	23.2	23.7	
	4H	25.5	26.4	26.0	26.9	27.4	22.3	23.2	22.8	23.7	24.2	
	6H	26.8	27.7	27.4	28.2	28.7	22.6	23.4	23.1	23.9	24.5	
	8H	27.5	28.2	28.0	28.7	29.3	22.7	23.5	23.2	24.0	24.5	
8H	2H	28.1	28.8	28.6	29.3	29.9	22.7	23.4	23.3	23.9	24.5	
	4H	25.8	26.6	26.3	27.1	27.7	23.2	24.0	23.7	24.5	25.1	
	6H	27.4	28.1	28.0	28.6	29.2	23.8	24.5	24.4	25.0	25.6	
	8H	28.2	28.8	28.8	29.4	30.0	24.1	24.6	24.6	25.2	25.8	
	12H	29.0	29.5	29.6	30.1	30.7	24.2	24.7	24.8	25.3	25.9	
12H	4H	23.8	26.3	25.4	27.1	27.6	23.4	24.1	24.0	24.7	25.3	
	6H	27.5	28.1	28.1	28.7	29.3	24.2	24.8	24.9	25.4	26.0	
	8H	28.4	28.9	29.0	29.5	30.1	24.6	25.1	25.2	25.7	26.4	

Variabele op waarmeterinstelling voor lampstanden S		
S = 1.0H	+0.1 / -0.1	+0.1 / -0.1
S = 1.5H	+0.2 / -0.2	+0.2 / -0.3
S = 2.0H	+0.3 / -0.4	+0.4 / -0.6
Standaardtabel	BK10	BK14
Correctie-optimal	12.3	7.8

Geometrische verhoudingsindicatie in relatie tot 4437m Totale lichtbron

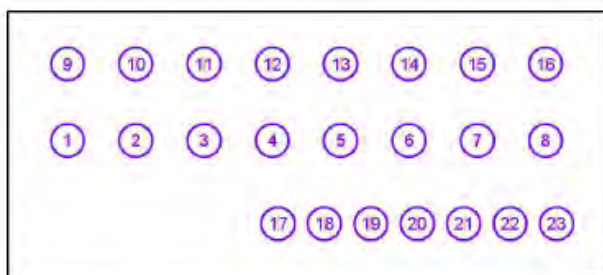

Opti-Cow B.V.

De Finnen 14
9001 XW GrouOperator Jacob Hoekstra
Telefoon 0031(0)620422419
Fax
e-Mail jacob@opticow.com

Oostr Jellum, ligboxenstal / Armaturen (coördinatenlijst)

Nualight TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K
4437 lm, 32.0 W, 1 x 1 x NICHIA 757 4K (Correctiefactor 1.000).

Nr.	Positie [m]			Rotatie [°]		
	X	Y	Z	X	Y	Z
1	5.306	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
2	11.319	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
3	17.331	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
4	23.344	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
5	29.356	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
6	35.369	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
7	41.381	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
8	47.394	12.300	3.800	23.0	0.0	0.0
9	5.306	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
10	11.319	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
11	17.331	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
12	23.344	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
13	29.356	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
14	35.369	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
15	41.381	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
16	47.394	19.000	3.900	-23.0	0.0	0.0
17	23.843	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0
18	27.929	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0
19	32.014	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0
20	36.100	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0
21	40.186	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0
22	44.271	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0
23	48.357	5.000	3.000	0.0	0.0	0.0

Project 1

Opti-Cow B.V.

De Finnen 14
9001 XW Grou

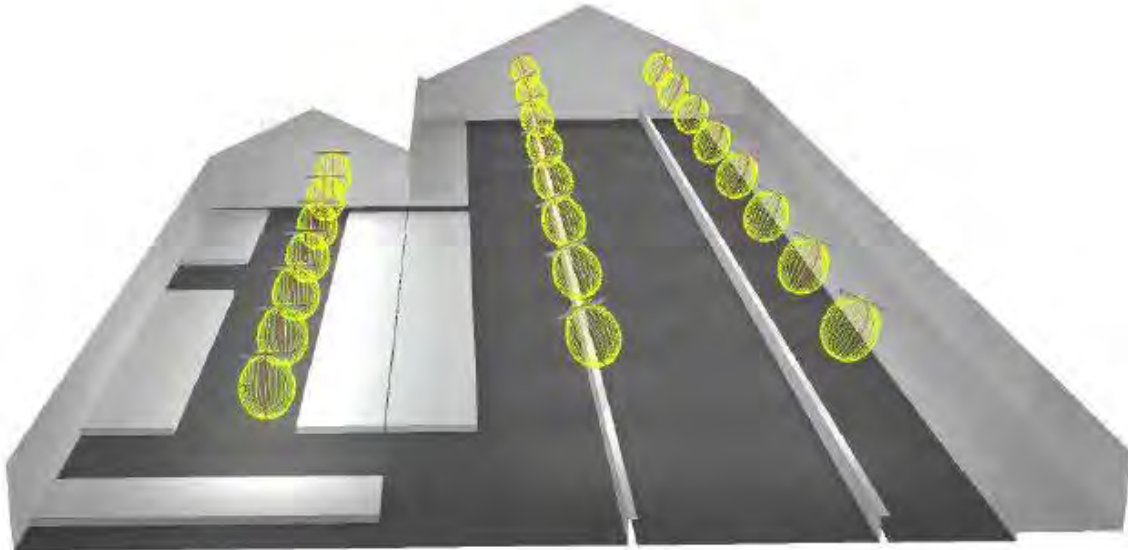

DIALux

22.06.2016

Operator Jacob Hoekstra
Telefoon 0031(0)620422419
Fax
e-Mail jacob@opticow.com

Oostrajellum, ligboxenstal / 3D Rendering

5. Resultaten

In de gewenste situatie is gewerkt aan een verbeterd lichtplan, dit is noodzakelijk voor het optimaal presteren van het rundvee.

Project 1

Opti-Cow B.V.

De Finnen 14
9001 XW Grou

Operator Jacob Hoekstra
Telefoon 0031(0)620422419
Fax
e-Mail jacob@opticow.com

DIALux
22.06.2016

Oostrajellum, ligboxenstal / Lichttechnische resultaten

Totale lichtstroom: 102051 lm
Totaal vermogen: 736.0 W
Behoudfactor: 0.92
Randzone: 0.600 m

Vlak	Gemiddelde verlichtingssterkten [lx]			Reflecterend vermogen [%]	Gemiddelde luminantie [cd/m ²]
	direct	indirect	totaal		
Werkvlak	68	24	92	/	/
Vloer	70	24	94	20	6.00
Vloer_1	77	23	100	20	6.36
Vloer_2	55	20	76	20	4.81
Wand 1	23	28	51	50	8.17
Wand 2	34	19	53	50	8.42
Wand 3	21	20	41	50	6.55
Wand 4	32	17	49	50	7.75

Gelijkmatigheden op het werkvlak

$E_s / E_{gem} : 0.251 (1:4)$

$E_s / E_{max} : 0.096 (1:10)$

Specifiek vermogen: $0.59 \text{ W/m}^2 = 0.64 \text{ W/m}^2 / 100 \text{ lx}$ (Oppervlakte: 1243.72 m^2)

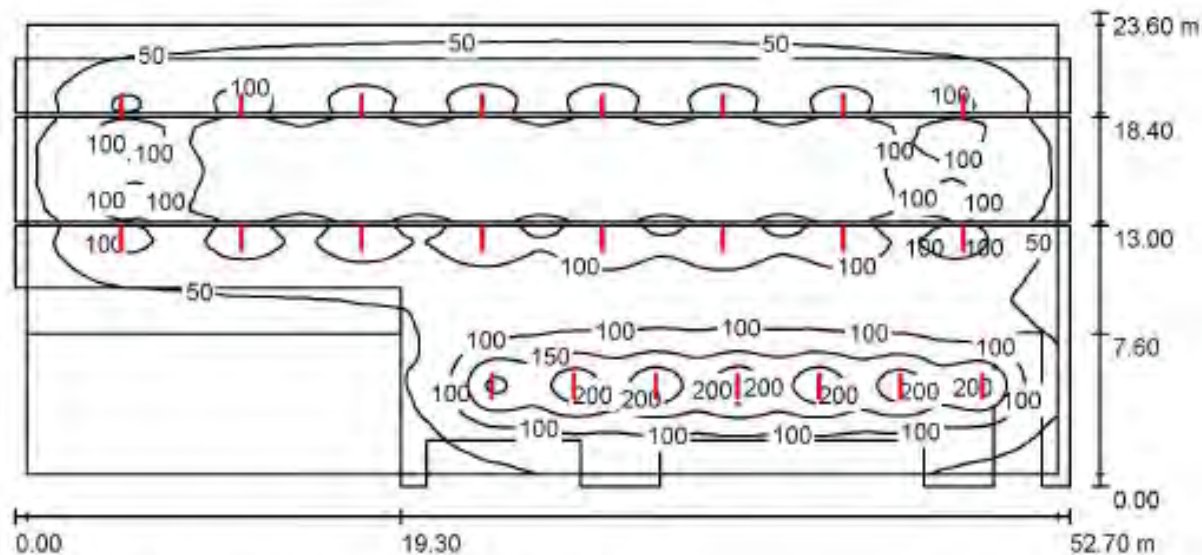

Opti-Cow B.V.

De Finnen 14
9001 XW GrouOperator Jacob Hoekstra
Telefoon 0031(0)620422419
Fax
e-Mail jacob@opticow.com

Oostr Jellum, ligboxenstal / Samenvatting

Hoogte van de ruimte: 5.600 m, Behoudfactor: 0.92

Waarden in Lux, Schaal 1:377

Vlak	ρ [%]	E_{gem} [lx]	E_s [lx]	E_{max} [lx]	E_s / E_{gem}
Werkvlak	/	92	23	239	0.251
Vloeren (3)	20	93	1.78	204	/
Muren (4)	50	48	28	82	/

Werkvlak:

Hoogte: 0.300 m
 Raster: 128 x 128 Punten
 Randzone: 0.600 m

Armatuuren stuklijst

Nr.	Stuk	Type (Correctiefactor)	Φ (Armatuur) [lm]	Φ (Lampen) [lm]	P [W]
1	23	Nualight TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K TITAN PURE 1200MM HE 32W WB 4K (1.000)	4437	4437	32.0
Totaal:			102051	102051	736.0

Specifiek vermogen: $0.59 \text{ W/m}^2 = 0.64 \text{ W/m}^2/100 \text{ lx}$ (Oppervlakte: 1243.72 m^2)

Project 1

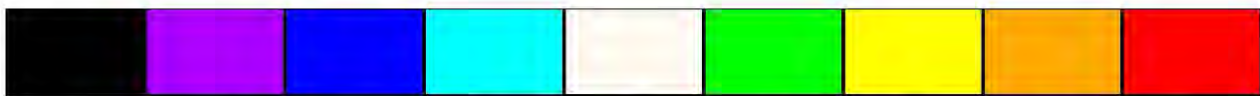
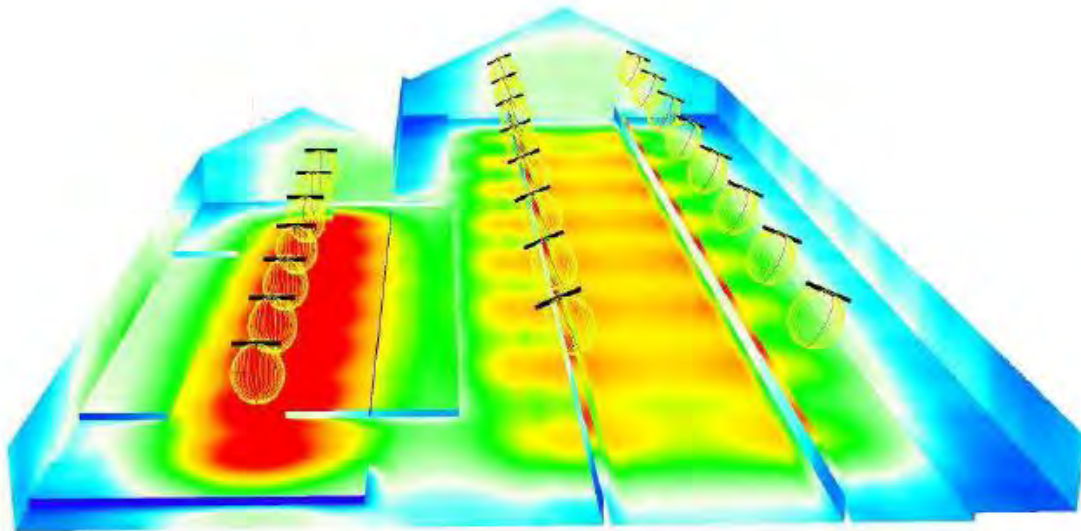

DIALux
22.06.2016

Opti-Cow B.V.
De Finnen 14
9001 XW Grou

Operator Jacob Hoekstra
Telefoon 0031(0)620422419
Fax
e-Mail jacob@opticow.com

Oostrajellum, ligboxenstal / Rendering onjuiste kleuren

10   15   20   40   50   80   100   125   150

lx

6. Conclusie

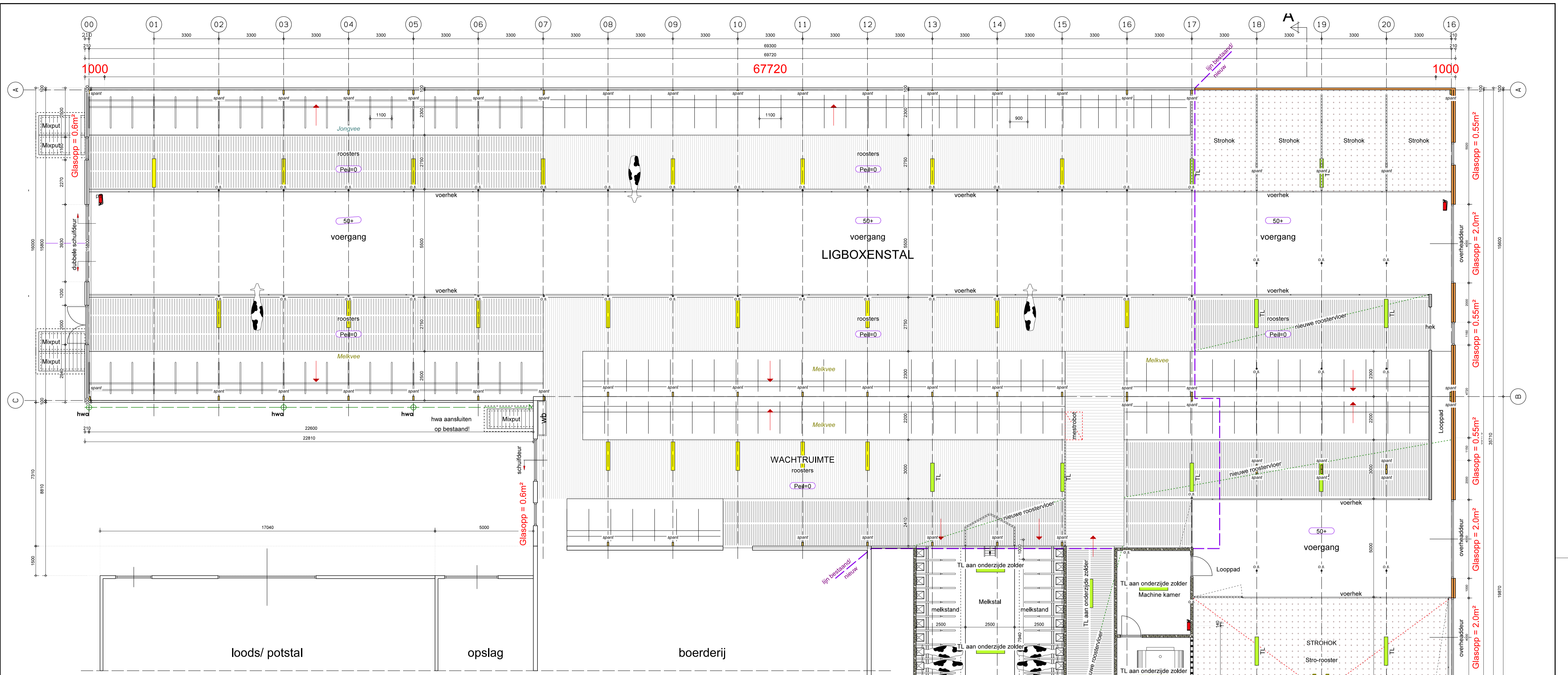
Uit de resultaten volgt dat er in het midden van de stal de grootste verlichtingssterkte is.

Aan de zij- en kopgevels is, in de gewenste situatie, de verlichtingssterkte minder dan 150 lux.

Hierdoor is het gebruik van bedrijfsgebouwen zodanig, dat de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen niet meer dan 150 lux bedraagt.

Het aangevraagde plan voldoet dus aan het gestelde in het bestemmingsplan “Bûtengebied”.

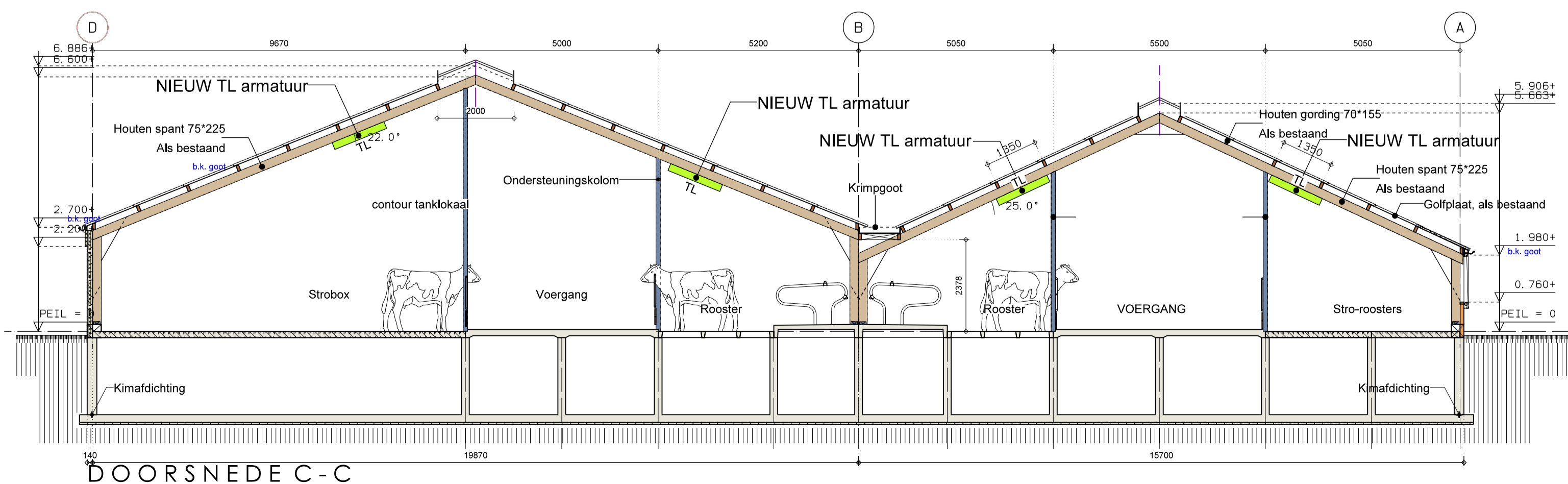

PLATTEGROND

- TL armatuur - armaturen Nualight of vergelijkbaar type
- TL armatuur NIEUW - armaturen Nualight of vergelijkbaar type

Nachtverlichting = 5 stuks TL armatuur in- en uitschakeling dmv. sensor (schakelen in om 20.00 uur/ en gaan in de ochtend (06.00 uur) weer uit)
 Overige TL-armaturen zijn alleen ingeschakeld als de eigenaar aanwezig (bijvoorbeeld op donkere dagen)

DOORSNEDE C-C

PLATTEGROND

Glasopp = 5.0m²

Project: REALISATIE MELKSTAL TE JELUM			
Opdrachtgever	Dhr. R. Oostra	Wijzigingen:	bladnummer:
Locatie	Hilaarderyk 3, 9026 BE JELUM	wijz. A	20-07-2017
Telefoon / e-mail	r.oostra4@kpnplanet.nl	wijz. B	-
Tekening	BESTEKTEKENING	wijz. C	-
	nieuw lichtplan	wijz. D	-
		wijz. E	-
		wijz. F	-
		wijz. G	-
		wijz. H	-
Getekend: W.D.15-05-2016	schaal: 1/50 1/100	fase: concept	werksnummer: 831

aanvraagtekening

burowietzedijkstra
 bouwkundig teken- en adviesburo

Koumelkerspaed 8-A
 9014 CB Tersoal

info@burowietzedijkstra.nl
 www.burowietzedijkstra.nl

T 0515 842007
 M 06 30046294

IN HET WERK AANGEBRACHTE WIJZIGINGEN TOV DE TEKENING/
 OMGEVINGSVERGUNNING ZIJN NIET VOOR VERANTWOORDING BURO WIETZE DIJKSTRA

lichtplan

C:\documenten\1.1. Tekening\naar\p1-91

Verleende omgevingsvergunning legalisatie uitbreiding melkveehouderij aan de Hilaarderdyk 3 te Jellum

Van donderdag 24 januari 2019 tot en met donderdag 7 maart 2019 ligt de verleende omgevingsvergunning ex artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3° van de Wabo voor de legalisatie van de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Hilaarderdyk 3 te Jellum met bijbehorende stukken ter inzage.

Ontwikkeling

Wij hebben een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor het legaliseren van een reeds uitgevoerde uitbreiding bij de biologische melkveehouderij aan de Hilaarderdyk 3 te Jellum. Het verzoek is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan Bûtengebied omdat de maximale oppervlakte aan bedrijfsgebouwen wordt overschreden en de uitbreiding buiten het bouwvlak is gerealiseerd.

Inzage

De omgevingsvergunning met bijbehorende stukken kunt u inzien:

- in het Gemeentehuis, Oldehoofsterkerkhof 2, Leeuwarden (op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur en op donderdag tot 19.30 uur). Hier kunt u ook vragen stellen over het plan en de procedure
- via <https://www.leeuwarden.nl/nl/ruimtelijke-plannen>.

Beroep

Bent u het niet eens met deze verleende omgevingsvergunning? Dan kunt u beroep instellen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD Groningen. U kunt alleen beroep instellen:

- van vrijdag 25 januari 2019 tot en met donderdag 7 maart 2019;
- als u belanghebbende bent en een zienswijze tegen de ontwerp-omgevingsvergunning hebt ingediend;
- als u belanghebbende bent en aantoont dat u redelijkerwijs niet in staat bent geweest tijdig zienswijzen bij het college in te dienen.

Voorlopige voorziening

Hebt u beroep ingesteld, dan kunt u tijdens de beroepstermijn een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, Postbus 150, 9700 AD Groningen. Dit kan alleen in spoedeisende zaken.

Het besluit treedt de dag na afloop van de beroepstermijn in werking. Als binnen de beroepstermijn een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, treedt het besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist.